

Musabakaya iştirak edenlere:

Musabakamıza iştirak edecekler 6 Haziran'a kadar halledilmiş kuponları göndermelidirler. Eksik nüshalar 5 kuruş mukabilinde matbaamızdan tedarik edilebilir. 6 Haziran'da müsabakanın halledilmiş şekli ilân edilecektir.

Tasviri Efkar

Başmuharriri: MÜSTAKİL YEVİMİ GAZETE
EBÜZZİYA zade VELİD

Telefon: 20520
Telg. Tasviriefkar İstanbul

Türk milletinin varlığı ordudur;
Ordunun varlığı da Türk mil-
letidir. Emin Aslan (Denizli)

"Büyük Millet Meclisinin
evvelki günkü müzakerelerinden,"
(Serhi 5 nci sayfamızdadır)

DUNKERK KAHRAMANCA DAYANIYOR

Fransız Kuvvetleri Büyük Taarruz İçin Amiens'in Cenubunda Tahaşşüt Ediyorlar

İngiliz Kralının İki Yeğeni Bu Harpte Hayatlarını Verdiler Almanya 5000 tayyareci kaybetti

Günün yazısı

Hedef İngiltere!

İngiliz Kralı, birkaç gün evvel irad ettiği mühim nutukta «Almanların hedefi İngiliz İmparatorluğunu dağıtmaktır, vatan tehlikeydedir, hepinizi vazife başına davet ediyorum» demişti. Ondan evvel ve sonra İngiliz Başvekil M. Churchill de birkaç defa aynı mealde sözler söylemişti.

Zaten şimdiki İngiliz Başvekil, Almanyanın gayesi, İngiltere ile uğraşmaktan ibaret olduğunu daha hükümet geçmeden evvel de her fırsat buldukça gazetelere yazdığı makalelerde tekrarlayıp durdu.

Harbi umumi tecrübesini geçirmiş olan ve Almanları da, lisanslarını iyi bilmek itibarıyla, çok iyi tanıyan bu İngiliz siyaset adamının ikazları vaktinde tesirini göstermiş olsaydı da, İngilizler şimdi yaptıkları hazırlıklara daha evvel başlamış bulunsalardı, ihtimal ki, bugün içinde bulunduğumuz veyahut sevincisi olduğumuz hâle hiç zühur etmezdi.

İngiliz Kralının, bütün İmparatorluk halkına çok açık bir lisanla bahsettiği tehlike acaba şimdi görüldüğü gibi hakikaten İngilterenin kapılarına dayanmış mıdır?

Belçika ile şimali Fransa cephesinde cereyan etmekte olan vukuatın seyrini dikkatle takip edenler içinde belki böyle hüküm verenler vardır.

Filhakika, Belçika Kralının, âni bir kararla müttefiklerinden ayrılarak teslim olduğu gündenberi o cephedeki İngilizlerin de, Fransızların da halleri çok güçleşmiştir ve Almanların da sabaha akşama bütün o sahayı istila ederek Manş sahillerine yerleşmeleri ihtimali çok kuvvetlidir.

Almanların vakiâ (Calais) ve (Dunkerque) gibi mühim limanlara ve müstahkem mevkilere sahip olmakla, (Calais) boğazını daimi surette tehdit altında tutacak bir vaziyet iktisap edeceklerine şüphe yoktur. Fakat Calais boğazını tehdit etmekle ve oradan küçük botlarla veya tayyarelerle İngiliz sahillerine veya topraklarına akın yapmak imkânını temin eylemekle İngiliz İmparatorluğunun dağılmıyacağı da hiç söz götürmez hakikatlerdendir.

Bir kere (Sedan) dan geçerek iki haftada Manş sahillerine dayanmış Alman ordusunun gerek adet farkı, gerek silah faikiyeti kabili inkâr olmamakla beraber bu ordunun karşısında bugün pek az zedelenmiş ve kuvvei maneviyasını ise hiç kaybetmemiş Fransız ordusu vardır. Fransa kumanda heyeti, 1914 de olduğu gibi, bu defa da harbin ilk günlerinde belki basiretsizlik göstermiş ve Almanların geçmek ihtimali olan zayıf noktaları daha evvelden tutarak Alman ordusunun baskın yapmasına mâni olamamıştır. Fakat yine 1914 de olduğu gibi, aynı Fransız ordusu, kendisini bu defa daha çabuk toplamış ve tam kuvvetile bugün Sedan'dan Calais'e kadar uzanan 400 kilometrelik cephede Almanları yandan kuvvetle tehdit edecek bir vaziyet almıştır. Bu Fransız ordularının lâkal 3 milyonluk bir kuvveti haiz oldukları tahmin edilebilir.

Acaba Almanlar için bu kadar uzun bir cephede kendilerini her an tehdit eden böyle büyük bir kuvvet varken İngiliz adalarını, kendi iddia ettikleri gibi, imha edecek surette tehlikeye düşürmelerinin imkânı var mıdır? Biz asker olmadığımız için bu bapta kapı bir fikir dermeyeran edemeyiz de her halde böyle bir vaziyette Almanların kollarını sallıya sallıya İngiltereyle...

(Devamı sayfa 5, sütun 2 de)

EBÜZZİYA Zade
VELİD

Dünkü ajans ve radyo haberlerine nazaran Flandres cephesindeki son vaziyeti gösterir harita

Londra, 30 (A.A.) — Bahriye Neğir taşıyıcı altında Fransız ve Belçika sahilleri civarında harekatta bulunan donanması, düşmanın a-

Almanlar Varnaya Binlerce Turist Gönderecekler

Bulgaristan Bu Turistleri Memnuniyetle Kabul Edeceğini Almanlara Bildirmiş

Sofya, 30 (A.A.) — Almanya, Bulgar hükümetinden bu yaz Karadeniz üzerinde Varnaya bir çok turist göndermek için müsaade istemiş ve Bulgar hükümeti de bunu kabul etmiştir. Bu turistlerin bir kaç bin yaralı asker olacağı tahmin edilmektedir.

Gazeteciler Heyeti

Dün sabah Londradan dönen heyetin seyahati rahat geçti

Dün şehrimize gelen gazeteciler heyetinden bir grup

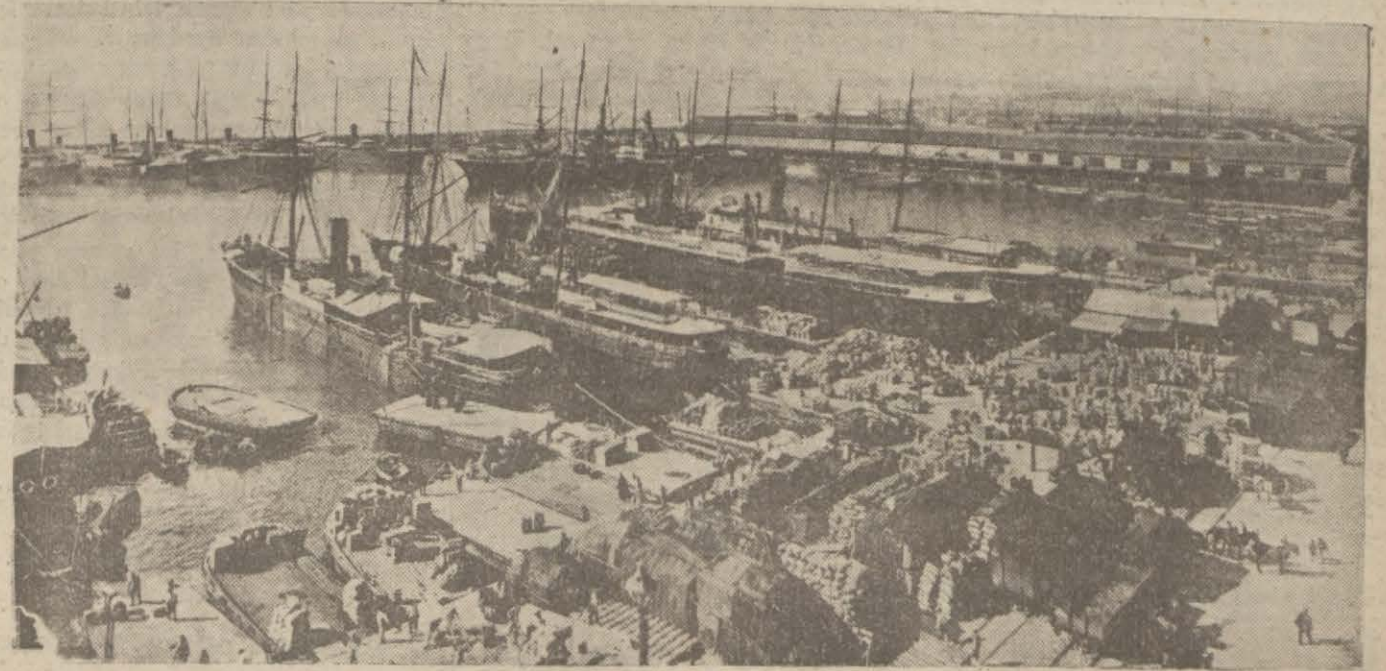
Yazısı 2 de

İngilizlere göre:

ALMANLARIN BAŞLICA FAALİYETLERİ CASSEL VE MONT KEMMELDE İNKİ SAF EDİYOR. ALMANLAR 2000 TANK KAYBEDEREK BU HUSUSTAKİ ÜSTÜNLÜKLERİNİ ZAYI ETTİLER. DÜMDARLARIN FEDAKÂRLIĞI DUNKERKTE İRKÂP VE NAKLİYE İŞLERİNİ KOLAYLAŞTIRIYOR. MÜTTEFİK KUVVETLERİ FAİK VAZİYETTE.

Almanlara göre:

MÜTTEFİKLER BÜYÜK GAYRETLERLE MUKAVEMET GÖSTERİYORLAR. FRANSTZ GENERALİ BRIOU RİCAT HATTINI YARMAK İSTERKEN ARKADAŞLARILE BERABER ESİR EDİLMİŞTİR. İNGİLİZLER, BÜYÜK BRİTANYAYA YAPILAN BİR İHRAÇTAN CİDDİ SURETTE ÇEKİNİYORLAR.

Almanların şiddetli suvvetlerine rağmen mütefrik kuvvetleri tarafından kahramanca müdafaa edilen ve ırkâp iskelesi vazifesini gören Dunkerque limanından bir manzara

Mussolini Salı Günü Karar Verecekmiş

Roma, 30 (A.A.) — Havas ajansından: B. Mussolini, önümüzdeki salı günü Nazırlar meclisine riyaset edecektir.

İyi malûmat almakta olan mehafil, meclisteki müzakerelerin «mühim bazı meselelerin tetkiki» ne müteallik olacağı müteallisin da bulunmaktadırlar.

Mussolini bekliyor

Paris, 30 (A.A.) — Bazı diplomatik muharrirler, ezimle Epo-

İspanyanın Millî Talepleri

Roma, 30 (Hususi) — İspanya matbuatı İspanyanın «millî taleplerine» müteallik makaleler neşretmekte ve İspanya bitaraflığının vukubulmakta olan büyük hadiselerle lakaıdı suretinde tefsir edilmemesi lâzımgeldiğini ileri sürmektedirler.

Bütün İtalyan matbuatı İspanya matbuatının bu neşriyatına geniş bir yer tahsis etmektedir.

İspanya gazeteleride iki sahife

Madrid, 30 (A.A.) — 1 hazirandan itibaren bütün İspanyol gazeteleri 2 sahife olarak çıkacaktır.

Litvanyada telâş

Kaunas, 30 (A.A.) — Reuter ajansı, Sovyet protestosunun Litvanyada endişe tevlit ettiğini bildirmektedir.

Litvanya hükümeti, bu protestoya verdiği cevapta bu iş için hususi bir tahkikat komisyonu teskil edildiğini ve mesullerin şiddetle tecziye edileceğini bildirmiştir.

TASVİRİ EFKÂR: Bu haber hakkındaki mufassal malûmatı dün diğer refiklerimizden evvel alarak okuyucularımıza bildirmistik.

Alman tebliğlerine nazaran tehlikede olduğu bildirilen İngiliz kuvvetlerinin kumandanı Lord Gorth

Vaziyetin Hülâsası

Şimaldeki büyük facia artık son safhasındadır. Paristen gelen en son haberler, mütefrik orduların bir ricat hattı bulmak için büyük bir kahramanlık ve şecaatle harp ettiklerini bildiriyor. Londradan gelen diğer bir haber, birçok İngiliz kitalarının İngiliz sahillerine çıkmaya muvaffak olduklarını ilâve ediyor. Son Alman tebliğinde ise, General Prioux ve diğer birçok Fransız zabıtlarının askerlerle birlikte esir düştüklerini haber veriyor. Mütefrik orduların, içinde bulundukları müşkülâtın bu türlü neticeler vermiş olması akla yakındır.

Muhararada ve binaenaleyh artık ümitsiz bir vaziyette bulunan mütefrik kuvvetlerin miktarı hakkında hiç bir malûmat mevcut değildir. Maa-fafih, bu kuvvetlerin ricat hareketini setretmiş olan fedai kitalardan müteakkil olması ve mütefrik orduların kısmi küllisinin Dunkerque'den gemilere binerek İngiliz sahillerine çıkmış olması çok muhtemeldir.

Vakiâ Almanlar, birçok nakliye gemilerini bombardıman ederek kaçan kuvvetlere mühim zayıat ver-

(Devamı sayfa 5, sütun 2 de)

Belçika Kralının Görülmemiş ihaneti

Kral Leopold Hal'edildi

Leopold bu fikri çoktanberi besliyor ve fırsat arıyormuş

Paris, 30 (A.A.) — Havas bildiri-

yor: Şimdiye kadar düşünölebilenlerin aksine olarak, Kral Leopold'un ihaneti, yalnız askeri bakımdan görülmemelidir. Çünkü evvelce düşünülmüş ve organize edilmiş bir hiyanet karşısında bulunulmaktadır.

Anlaşıldığına göre, kral, seneler-

denberi, iğfal ettiği nazırları vasıtasile sarıh surette şahsî bir siyaset takip ediyordu. Harbin bidayetinde, kral, her türlü temasa mâni olmak için, nazırlara Belçika arazisinden çıkmayı ve Fransaya gitmeyi meneylemişti. Mütecavizi takbih için radyoda nutuk söylemekten istinkâf et-

(Devamı sayfa 5, sütun 2 de)

SIYASETTE AHLÂK KRAL LEOPOLDÜN TESLİM OLMASI

**Yazan: Galib Kemali
Söylemezoğlu**

Bundan evvelki yazımda (14 Mayıs) «Siyasette ahlâk tan bahsederken, devletler ve milletler arasında

«Ahdei vefa» ve «Telkini itimat» düsturlarına hakikaten riayet edildiği sabit olmadıkça dünya muvazenesinin kıyamete kadar düzelemediğini kısaca izaha çalışmıştım.

Belçika kralı ve Belçika orduları başkumandanı Leopold'ün, ansızın Almanlara teslim oluverişini ben, bu meseleye yeniden temas ettirdi.

Pek çok uzak olmanın bir tarih, vaktile iki Napoleonların da esir olduğunu kaydeder. Fekat, Bonapart, hassa ayaile bir tepede, def'atle kendini ölüme attıktan ve Üçüncü Napoleon'da, bir muhasaradan sonra, düşman eline düşmüşlerdi.

Arkasında bitip tükenmek bilmiyen tehizat ve askere malik iki kuvvetli müttefik bulunan, ve teslimatı da mükemmel olan beş yüz bin kişilik koca bir ordunun on beş gün içinde bilâ kaydırsat hasmına teslim olmasındaki âmil acaba nedir?..

Almanların bu harpte icat ettikleri «Beşinci kol» un bu ihanette acaba bir rolü yok mudur?..

Su yirmi senelik vekayii biraz karıştırırsak görürüz ki, Umumi Harpten sonra hemen bütün memleketlerde türlü cereyanlar, temayüller ve istidatlar doğdu. Yüz elli senedenberi Avrupayı altüst eden sarsıntılar İngiliz - Rus, İngiliz - Fransız, Alman - Fransız, İslav - Cermen, Alman - İngiliz rekabetin-

den doğduğunu gören orta ve küçük devletler bir daha bunların tesadüf münden doğacak tehlikelerden uzak

kalmak için türlü tertibata başvurular. Bunlar arasında, en tabii, en makul ve en müsmir olanı kadroda bir açık yer olmasına rağmen, Balkan devletleri arasındaki ittifaktır.

Belçikaya gelince: Çoktanberi, Liberalerle sağ cenah ruhban partisi ve sosyalistler arasındaki ihtilaflar bu memlekette yer almış bulunuyor ve sosyalist partisi, Alman tesiriyle, günden güne liberallik aleyhine kuvvetleniyordu. İşte bu sırada, Belçikanın sahil kısmında oturan (Flandam) lar da, hattâ açıktan açığa Fransız düşmanlığı, mevcudiyet göstermeğe başlıyorlardı.

Bütün bu dahili patırdılar arasında, yukarıda işaret ettiğim endişeyle, Belçika devleti, kendine bütünüyle yeni bir hattı hareket çizmiş ve Avrupada çıkabilecek yeni bir gaile esnasında, hiç bir tarafa karşı bir güne taahhüdü tazammun etmiyen ve icabında kendi kendisini, herkese karşı bütün kuvvetleriyle müdafaa etmeyi tekeffül eyliyen bir «Bitaraflik» politikası tutmuştur.

Daha Büyük Harpten evvel, Fransız taraftarı olan ve Belçikanın en zengin ve şark aksamında oturmaktaki bulunan Valois ekseriyetinin tesiriyle, kendi dil ve kültürlerinin fedâ edilmiş olduğunu gören «Flandam» lar, nasyonalizm cereyanına kapılarak, (Devamı sayfa 3, sütun 3 te)

Arkadaşımız İzmirde: 17

İzmire Nasıl Girdik?

Türk tarihinin bu büyük gününü bir de Saraç Rızadan dinleyiniz. 64 yaşındaki delikanlı, Atatürk'ün hastalığında mevsim müsait değilken onı enginar yetiştirmişti.

İzmire nasıl girdik?

Bu azametli mahsûl anlatmış olanlar yok değildir.

Fakat ben, onu bir başka türlü din-

leyip, bir başka türlü anlatmak istedim: O gün, o dokuz eylül sabahı, Türk süvarileri bir zafer dalgası gibi İzmire girerken, sevincinden kendini kaybederek onların ayakları altına atılan, onlara ilk

YAZAN:

Kandemir

Saraç Rıza müthiş bahçe meraklısıdır. O gün, Atatürk'ün vefatından on gün kadar evvel, İzmir polisi Dolmabahçeye gönderilmek üzere enginar arıyor, o mevsimde taze enginar ne gezer? Fakat Saraç Rıza kolları sıvıyor, bahçesinden 36 adet enginar koparıp acele Atasına yetiştiriyor.

Simdi İzmire girişimizin hikâyesine gelelim:

— Biz, İzmirin Değirmenadağ çocukları 6, 7 ve 8 Eylülü evlerimizden dışarıda geçirmiştik. Çeheden gelen zafer sesleri zaten hepimizi çılgına çevirmişti. Fakat bir taraftan da emniyet tertibatı almak lâzımdı. Silâhlarımız ellerimizde, sokak aralarında, pusularda, tepelerde, tetikte, azgın hristiyanlar, mahallelerimizde geçip de bir fenalık etmesinler diye ayakta, uyanıkta.

Nihayet Bornova'nın üzerinden Manisa yağmının kızılığı göründü.

Düşmanın adamakıllı bozulduğu, kardeşlerimizin yaklaştığı muhakkaktı artık.

9 Eylül sabahı ne halde idik? Hayır, bunu, ömrümün sonuna kadar lâkırdı etsem, yine anlatamam.

Yaşlı gözler yollarda, titrek eller kalplerde bekliyorduk. Ah, nerede kaldılar, hani hâlâ görünmediler.. Diye çırpınan çırpınana!

Lımandaki bütün ecebi zırhlılar memleketi asil sahibine bırakmak için çekilip gitmişlerdi. Sade bir küçük İngiliz torpitosu kalmış, o da neredeyse gelecek kahraman askerlerimizi selâmlıyacaktı, silâh endazlarını rıhtıma çıkarmıştı.

Denizin üstü bir âlemdi. İzmirde ne kadar mavna, duba, şat varsa, hepsi karınca sürüleri gibi insanla dolu idi: Türk geliyor! Diye evlerini barklarını bırakıp kaçmış, fakat son partiye kaldıkları için sade bu kadarlık kaçabilmiş olanlar..

Saat onbuçuk: Kordonda bir atlı kafillesi göründü. Geliyorlar! Diye birbirimize sarıldık, sonra ayakları altına atılmak üzere ilerledik.

Bu dört nala gelen hâki üniformalı atlıların başında kırmızı elbiseli, kara kalkanlı biri vardı.

Bir anda şimşek gibi bir düşünce: Böyle soyтары kıyaletinde Türk kumandanı olamaz! Sonra öyle bir gidişleri vardı, firleri İran Şehinşahi ile İzmire geldikler-

Saraç Rıza

«Hoş geldiniz!» Diye bilen mes'ut fânilerden birini bularak bu giriş ondan ağzından dinlemek ve böylece anlatmak istedim.

İşte İzmirin hâs evlâtlarından 64 yaşındaki Saraç Rıza bunlardan biridir. Fakat müsaade edin de, evvelâ, Saraç Rızayı takdim edeyim size.

Saraç Rıza, Osmanlı imparatorluğunun o eski (Gâvur) İzmirinde türemiş palikaryalara karşı yıllarla cephe almış, göğüs germiş Türk erlerinden bir babayıdır. Saraç Rıza çok tatlı sesle çok güzel kur'an, ilâhi, mevlût okur. Hem de bir dost evine mevlût okumağa gittiği zaman hediyesini yine kendi götürür. Ve Saraç Rıza bütün Ege bölgesinin en kıvrak, en kıta uygun (Zeybek) oynayanıdır da... O kadar ki Atatürk, mefirleri İran Şehinşahi ile İzmire geldikler-

ŞEHİR HABERLERİ

Belediye İhtikârla Mücadele İçin Yeni Bir Teşkilât Kuruyor

Havayıcı zaruriye maddeleri, zücaciye eşyası, deri ve kösele fiatları mütemadiyen yükseliyor

Şehrin üç yerinde ekmek fabrikası kuruluyor

**İstanbulun ekmek dardını
halletmek için başka çare
bulunamadı**

İstanbul fırıncılarının kendi aralarında üç şirket kurarak ekmek satışlarını bir nevi inhisara almalarından sonra çoğalan şikâyetler, belediyenin ekmek fabrikalarını açmak üzere bir an evvel faaliyete geçmesini icap etmiştir.

Ankara'da bulunan Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar bu hususta Dahiliye Vekâletine temaslara yapmaktadır. Vekâlet'in tasvibine arz edilmiş olan belediye büşesinde yeni ekmek fabrikaları için icap eden tahsisat ayrılmıştır.

Belediye şimdilik Kadıköy, Beyoğlu ve İstanbul ciheti olmak üzere şehrin üç semtinde fabrikalar tesisine karar vermiştir. Bu fabrikaların aynı semtlerde müteaddit satış şubeleri bulunacaktır. Bugün fırıncılar bakkal ve tabakârlara ondalık vermekte, bu yüzden halk çok müşkülât çekmektedir. Belediye ondalık usulünü kabul ettiğinden fırıncılar büyük bir rekabet karşısında halka daha insafli harekete mecbur kalacaklardır. Aynı zamanda belediye bütün fırınları, kendi ekmek fabrikalarındaki asri tesisi, tı bulundurmağa mecbur tutacaktır.

Zehir Satıcıları

**Çocuklara eroin sattıran
bir kadın yakalandı**

Tophanede Lülecihendekte Arasta sokagında 1 numarada oturan sabıkalı Arap Hüseyinin karısı Münirenin on beş, on altı yaşlarında işsiz çocuklar bulup bunlara eroin ve esrar sattığı haber alınmıştır. Münirenin esrar sattığı çocuklardan 16 yaşında Tahsin esrar satarken yakalanmıştır. Tahsin, kendisine Münirenin esrar sattığını söylemiş, Münirenin evinde yapılan aramada mühim miktarda esrar bulunmuştur. Bunlardan başka sabıkalı yankesicilerden Caferle sabıkalı hırsız Portakal Mehmet Zeyrek'te dört paket eroin satarken yakalanmışlardır.

İKTİSAD İŞLERİ:

Macar tütün heyeti gitti

Memleketimizden tütün almak üzere Macar rejisinin temsilen gelen hey'et, şehrimizde Tütün Limited Şirketi ve bazı tacirlerle temasta bulunup nümuneler aldıktan sonra Bulgaristana hareket etmiştir.

Diğer taraftan, Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti de tütün işi üzerinde meşgul olmaktadır. İnhisarlar Umum Müdürü Adnan Hâlet Taspinar da bu mesele üzerinde Vekâletle temasta bulunmak üzere Ankara'ya davet edilmiş ve hareket etmiştir.

**Çay tacirleri Ankara'ya
bir heyet gönderdiler**

Çay tacirleri tarafından bir ay evvel piyasaya çıkarılan çayların istihlak resmi zammına tâbi tutulması üzerine Ticaret Vekâletine temaslarda bulunmak üzere tacirler Ankara'ya bir hey'et göndermişlerdir.

Şehirde ihtikâr bütün şiddetle devam etmektedir. Muntaka Ticaret Müdürlüğü teşkilâtı henüz muhtekirleri tesbit etmemiştir. Bu vaziyet karşısında âcil tedbirler alınması icap etmektedir.

Muhtekir tacir ve esnafı takip için belediyenin derhal harekete geçmesi lüzumlu görülmüştür. İcap ederse belediye murakıp ve müfettişlerinin ekserisini muhtekirleri takip ve tesbite memur edecektir. Yakında belediye piyasayı daimi surette kontrol için hususi bir teşkilât vücuda getirecektir. Ticaret Müdürlüğü teşkilâtı da faaliyeti arttırdıktan sonra muhtekirleri sıkı surette kontrol etmek mümkün olacaktır.

**Perakende satışlarda
ihtikâr**

İhtikâra en ziyade perakende satışlarda rastlanmaktadır ki, halk da bundan mutazarrır oluyor.

Havayıcı zaruriye maddelerinde fiyat yükselişi hissedilir nisbettedir.

Harbin bidadetlerinde 20 kuruş olan pirinç tedrici surette yükselerek 35 - 40 kuruş bulmuştur. Şüphesiz muhtelif nevi pirinç vardır. Verdiğimiz fiyat orta mallara aittir. Diğer maddeler de, mescellâ zeytinyağ 40 dan altmışa, Urfa yağı 90 dan 140 kuruşa, fasulya 8 - 15 kuruştan 20 - 35 kuruşa, sabun 22 den 42 ye, baharat 150 den 600 kuruşa, vejetalin 50 den 65 kuruşa çıkmıştır.

**Zücaciye eşyası kösele
ve deri fiyatları yeniden
yükseldi**

Zücaciye eşyası kösele ve deri fiyatları üzerinde yeniden fiyat yükselmeleri başlamıştır. Bu yükselişin, yeniden yüzde yirmi nisbetini aştığı söylenmektedir. Bu fiyat fazlalığının sebepleri üzerinde tatikata başlanmıştır.

**Dün vali muavininin riya-
setinde bir komisyon
toplandı**

Dün, Vali Muavini Halûk Nikat Peşinin riyaşetinde, Ticaret Odası Umumi Kâtibi Cevat Nizami, Muntaka İktisat Müdürü, Belediye İktisat Müdürü Safi, polisten bir mümessil ve bir müddeiummi muavininden mürekkep bir komisyon toplanmış. Vekiller Hey'etine tasdik edilen ve bugünlerde tebliği beklenen fiyat kontrolü hakkındaki kararın tatbikatı hakkında, prensip üzerinde görüşülmüştür.

Bu komisyon, pazartesi günü tekrar toplanarak müzakerelere devam edecektir.

MÜTEFERİK:

**Kanser enstitüsünün
toplantısı**

Kanser Enstitüsü Konseyi Üniversitede rektör Ord. Prof. Cemil Bilsel'in reşidliğinde toplanmıştır. Sıhhat Vekâleti Hıfzıssıhha İşleri Genel Direktörü Dr. Şerafettin Ataman da toplantıya iştirak etmiştir. Enstitü direktörünün ve komitenin raporları münakaşa edilmiştir. Bundan sonra yeni komite intihabına geçilecek ikinci reisliği Prof. Murat Cankat, genel sekreterliğine Prof. Sedat Tavat, âzâğı Prof. Dr. Behçet Sabit Erduran, Prof. Dr. Tevfik Remzi Kazancıgil, Prof. Dr. Kâzım İsmail Gürkan, Prof. Dr. Salâhattin Erk ve Dr. Suphi Neşet Beken seçilmiştir.

KONFERANS

Şişli Halkevinden: Haziranın birinci cumartesi akşamı saat 21 de Halkevimiz, de muharrir Bay Ragıp tarafından (Fahri gemilerini nereden çıkardı) mevzuunda bir konferans verilecek ve bir de komedi temsil edilecektir. Davetiyeler Halkevinde tevzi olunmaktadır.

Halkın Şikâyeti:

Bir Temenni

Balatta oturan bir kariimiz yazıyor:

«İstanbul Belediyesinin yaptırdığı umumi hamamların pek yerinde bir ihtiyacı karşıladığını takdir ediyorum.

Bu hamamların bir tanesi de Balatta tesis edilmiştir, halkımız bu temizlik müessesesinden hergün istifade etmektedir, âla, yalnız bir nokta unutulmuş olacak. Hamamın pis suları cadde ortasına akıp birikmekte ve bir çamur deriyası peyda olmaktadır.

Bunun bir an evvel icabına bakılmasını sayın Belediye Reisimizden sıhhatı umumiye namına rica ederiz.»

MAHKEMELERDE:

Kavgacı kadınlar mahkûm oldular

Samatya'da oturan Öjeni ile Siranuşun evine komşularından Donna gitmiş, üç kadın saçsaça, başbaşa bir hayli dövüşmüşlerdir.

Böylece birbirlerinden davacı olarak Asliye Birinci Ceza mahkemesine verilen kadınlardan Siranuşla Öjeni 6 şar aya, Donna da 1 ay 7 gün hapse mahkûm olmuşlardır.

Orman yakan köylü

Kemerburgaza bağlı Petmahış köyünden Ahmet, bir gün civardaki ormanda yemek pişirmek için ateş yakmış, sonra söndürmeyi unutarak ormanın yanmasına sebep olmuştur.

Yakalanarak Asliye Birinci Ceza mahkemesine verilen Ahmedin muhakemesine dün başlanmıştır. Ahmet ormanda ateş yakmadığını söylemiş, mahkeme de ormana giderek bir keşif yapılmasına karar vermiştir.

İki hırsız mahkûm oldu

Kasımpaşa, Lâleli, Kadıköy ve daha bir çok semtlerdeki evleri;

«Beyefendi gönderdi, sobayı kuracağım!» Diye aldatarak soyan Sıtkı adında kurnaz bir hırsızın dün Sekizinci Asliye Ceza mahkemesinde duruşması bitirilmiş, 18 ay müddetle hapis cezasına mahkûm edilmiştir.

Yine bir çok semtlerde hırsızlık yapan sabıkalı Zeki de Sekizinci Asliye Ceza mahkemesi tarafından 24 ay hapis cezasına çarptırılmıştır.

POLİSTE:

Kamyon kazası

Baltalimanında Taşocaklarında toprak taşıyan şoför Şabanın idaresindeki 3474 numaralı kamyon Boyacıköyünden geçerken arkasına takılan 13 yaşında Halûk adında bir çocuk düşerek ayağı terkeleğin altında kalmış, ağır surette yaralanmıştır. Halûk Şişli Çocuk Hastahanesine kaldırılmıştır.

31 sene evvel Tasviri Efkâr

İlk bütçe müzakeresi

23 Haziran 1909

«Dünkü içtima, yalnız Meclisi Mebusanın değil, bütün milletin, bütün tarihi Osmaninin en mühim bir vak'ası addolunsa sezâdır. Dün Meclisi Mebusan, vatanımızda ilk defa olarak tanzim edilen bir bütçenin yine ilk defa olarak müzakere ve tetkikine başlamıştır.»

Bu tarihi hâdisede, o zaman Maliye Nazırı olan Cavit (Bey) in nutku uzun uzadıya anlatılmakta ve üç buçuk saat süren izahat enasında uyuyan meb'uslardan alaylı bir lisanla bahsedilmektedir.

İstanbul Sokakları Lâkaydinin Kurbanıdır

Bu gördüğünüz yerler Ebekek rıhtımıdır. 3 sene evvel yepyeni bir hale getirilmişti. Bir sene evvel bir tek parke taşı yerinden oynadı. Bugün bu hale geldi. Yarın beygir arabalarının bile geçebileceği şüphelidir.

HARİCİ HABERLER

Avrupa harbi

274 üncü gün

Fransız tebliği

Paris, 30 (A.A.) — 30 Mayıs tarihli Fransız tebliği:

Dün akşamki tebliğde bildirilen muhtelif hareket, gece devam etmiştir. Yser üzerinde ve Cassel muntakasında şiddetli muharebeler vukua gelmiştir.

Somme üzerinde ve cephenin geri kalan muntakasında yeni hadiseler olmamıştır.

***

Paris, 30 (A.A.) — 30 Mayıs akşam tebliği:

Şimal kıtaları kumandanlık tarafından kararlaştırılan hareketin icrasına faslasız muharebeler ortasında ve tam bir intizam içinde devam etmektedirler.

Somme cephesinin büyük bir kısmı üzerinde müsait muharebeler cereyan etmektedir.

En-Aisne-üzerinde ve doğu cephesinde vaziyet değişmemiştir.

Çavuş Guillet'in kumandasındaki bir Fransız piyade grubu evvelki gün mitralyözle bir Heinkel, dün de bir Junkers tayyaresi düşürmüştür.

Alman tebliği

Berlin, 30 (A.A.) — Alman umumî karargâhı, Flandres'te ve Artois'da cereyan eden büyük muharebenin bu havalide çarpışan İngiliz ve Fransız ordularının tamamen imhası suretile neticelenmek üzere bulunduğunu bildirmektedir. İngiliz seferî kuvvetleri dündenberi, tam bir ihlâl halinde ve harp malzemesini terkederken denize doğru kaçmaktadır. Bu malzemenin ehemmiyeti hakkında şimdiye kadar tahminde bulunmak mümkün değildir. Düşman, gerek yüzmek suretile, gerekse ufak sandallarla limanda bulunan İngiliz gemilerine çkmağa uğraşmaktadır.

Alman hava kuvvetleri İngiliz gemilerini bombardımana devam etmektedir. Bunlardan, 60 dan fazlasına mermiler isabet etmiştir. Bu meydana, 3 harp gemisi 16 nakliye gemisi batırılmıştır. 10 harp gemisi 21 vapurdan yangın çıkmıştır. Hava bataryalarının ateşle de bir vapur batırılmış, 5 vapur ve 5 motor hasara uğratılmıştır. Alman tayyareleri bu gemilere yapılan taarruz esnasında düşmanın 60 tayyaresini düşürmüştür.

Cassel - Poperinghe hattının cenubunda, garpten, şarktan ve cenuptan taarruz eden Alman orduları birleşik bir şekilde günün birinde bulunan bir çok düşman gruplarını muhasara etmişlerdir.

Senup cephesinde, düşmanın zırlı otomobillerinin aşağı Somme'da yaptığı bir taarruz tardedilmiştir.

Amiens'in cenubunda ve cenubu garbisinde tahşüt etmekte olan düşman tayyarelerine bombardıran taarruz edilmiştir. Düşman dün 49 tayyare, Almanlar 15 tayyare kaybetmişlerdir.

Narvik civarında muharebe şiddetle cereyan etmektedir. Alman kıtaları şehrin civarındaki dağlarda bazı mevziler işgal etmişlerdir. Alman tayyareleri bir düşman hava meydanına taarruz ederek bir kaç tayyare tahrir etmiştir. Trondhjem'den şimale doğru faaliyette bulunan Alman kıtaları Bodge'nin garbinde kâin Fauske'yi işgal etmişlerdir.

Bir Alman tahıl bahiri ceman 38,500 tonluk yedi düşman vapuru batırdığını bildirmektedir.

İhtiyat askerlik yoklamaları

Ankara, 30 (Hususi Muhabirimizden Telefonla) — Milli Müdafaa Vekâleti, ihtiyat askerlerin yoklamaları yapılmalarını temin maksadile bir kanun lâihası hazırlamıştır. Bu kanun mucibince, ihtiyat askerlerden yoklamaya çağrıldıkları halde yoklamalarını yaptırmayanlar 15 lira para cezasına mahkûm edileceklerdir.

Köy salmalarına haciz konamıyacak

Ankara, 30 (Hususi Muhabirimizden Telefonla) — Temyiz mahkemesi umumî heyeti, salma suretile köylüden alınarak köy sandıklarında bulunan paramın haczedilemeyeceğine karar vermiştir.

1 Milyon Dolar Daha!..

Amerikada Harp Taraftarlığı Artıyor

Ruzvelt hürriyetin muhafazası lüzumundan bir daha bahsetti

Vaşington, 30 (A.A.) — Amerika kanunu esasının imzasını gösteren bir tablonun teşhiri münasebetile bir nutuk söylemiş olan Roosevelt, bilhassa şöyle demiştir:

«Tebcil etmekte olduğumuz vesikada parlak bir surette tarif edilmiş olan hayata, beşer tarihinde misli mesbuk olmayan bir kuvvetle tecavüz edilmiştir. Bugünkü merasim, memleketimizde hürriyet meselesinin asla sönmemesi kararını almamıza bir vesiledir.»

Amerikan tayyarelerinin müttfiklere teslimi

Vaşington, 30 (A.A.) — Hariciye Nazırı B. Hull, Birleşik Amerika tebaalarının muharip devletlere ait tayyareleri, yeni Brunswick Kanada eyaletleri, yeni İskoçya ve Prince Edouard adası üzerlerinden uçabileceklerini bugün kararlaştırmıştır.

Bu karar, Amerikan tayyarelerinin müttfiklere teslimini süratleştirecektir. Bu nevi uçuslar evvelce bitaraflik kanununa menedilmiş bulunuyordu. Demek oluyor ki, badema Amerikan pilotları Birleşik Amerika üzerinden Kanada hudutlarına kadar geçeceğini bildirmişti.

Garp Cephesinde

(Birinci Sayfadan Devam)

lunan İngiliz ve Fransız kara kuvvetlerine mümkün olan bütün yardımı ve müzaheretini yapmaktadır.

Kıtaatı ateşle setrefmektle ve düşmanın hareketına mâni olmakta olan harp gemileri ileri Alman kuvvetlerine çok büyük zayıat verdirmektedir.

Yaralıları ve diğer kıtalardan bir çokları şimdiden tahliye edilmiş ve hâlen emniyet altında bulunmaktadırlar. Bilhassa düşman tayyarelerinin şiddetli muhalefeti karşısında cereyan eden bu hareket gece ve gündüz faslasız bir surette, soğukkanlılıkla ve azimle yapılmaktadır.

Hakikat şudur ki, bu kadar mühim ve geniş hareket hiç zayıat vermeden yapılmıyacağından, Grafton, Grenade ve Walkeul destroyerlerle az miktarda muavin gemi kaybedilmiştir. Nakliye vapurlarından yalnız 689 tonluk küçük Abukir vapuru batmıştır.

Bütün bu harekâta iştirak edenlerin kuvvî manevireleri her türlü sitayişin üstündedir.

Harekâta devam edilmektedir.

General Prioux esir olmuş
Berlin, 30 (Hususi) — Alman yüksek kumanda heyetinin verdiği bir habere göre General Prioux ile bir çok zabıt, binlerce Fransız askerle birlikte bugün Cassel'de Almanlar tarafından esir edilmişlerdir.

Almanlar müttfik ordularını elden kaçırmıyorlar

Londra, 30 (Hususi) — Bu akşam negredilen resmi bir tebliğde Fransız ve İngiliz kuvvetleri düşmanın müthiş taarruzlarına kahrancasına bir müdafaa ile mukabele ederek adım adım denize doğru çekilmektedirler. Kıtalarından bir çoğu İngiltere sahillerine geçmeğe muvaffak olmuşlardır.

Somm'un cenubunda Fransız ve İngiliz kuvvetleri müşterek hareket neticesinde vaziyetlerini takviye etmişlerdir.

Amerikanın İngiltereye teslim ettiği tayyareler

Londra, 30 (Hususi) — Harbiye Nezaretinin verdiği malûmata göre kanunusandide Amerikaya ismarlanmış olan 7200 tayyareden şimdiye kadar 2000 i İngiltere hükûmetine teslim edilmiştir.

Flandr cephesinde vaziyet

Paris, 30 (A.A.) — Havas ajansı askeri hareketin inkişafı hakkında şu tefsilatı vermektedir:

40 fırka yani yarım milyon insan ve Almanların zırlı fırka-

uçarak oradan bu iki eyalet ve adanın üzerinden de devam ederek tayyarelerin vapurlara ırkâp edildikleri mahallere veya Atlantik üzerinden uçmak üzere müttfik pilotlara teslim edilecekleri yerlere kadar varabileceklerdir. Bu suretle çok vakit kazanılmış olacaktır.

Harp lehinde propaganda

Boston, 30 (A.A.) — Harvard üniversitesi rektörü James Conant, Birleşik Amerikadan müttfiklere derhal muhtaç oldukları harp malzemesini vermek suretile yardıma bulunulmasını istemiştir.

James Conant şöyle demiştir:

«Fakat tereddütle hareket edecek olursak, yardımımızın pek geç kalması muhtemeldir. O zaman pek gayrimüsait şartlar dahilinde harbetmek mecburiyetinde kalmamız ihtimali vardır.»

1,000,000 Dolarlık kredi

Nevyork 30 (A.A.) — Cümhuriyetinin kâtibî Early, B. Roosevelt'in yarın kongreye bir mesaj göndererek millî müdafaa için yeniden bir milyon dolarlık münzam tahsisat isteyeceğini bildirmiştir.

ların hemen kâffesi, işte Almanların Flandres'te Leopold'un teslimile mevcudiyetinin yarısını kaybetmiş olan müttfik ordularına karşı ortaya attığı kuvvet budur.

Buna rağmen müttfik kıtaat, müdafaa etmekte ve adet noksanını cephesinde daraltmakla telâfi etmeğe çalışmaktadır.

Bugünkü vaziyet, Lille civarında Dunkerque'e kadar imtidat eden bir umumî mihverin her iki tarafından tam bir hareket halinde bulunmasıdır. Dunkerque limanı, metin, sağlam bir surette tutulmuş ve donanmanın büyük çaplı toplarının ateşle takviye edilmiş müstahkem ordugâhile, deniz üstünde bir nevi kapı, cenup ve şimali şarkî cıdarlarında muharebeler cereyan eden bir koridor teşkil etmektedir.

Müttfik ordular adetâ çift duvar vazifesi görmektedir. Bu duvarlar bir taraftan İser ve Nieuport-Ypres imtidadında, diğer taraftan da Gra-velines'den Cassel civarına uzanmaktadır.

Almanlar tarafından hedef ittihaz edilen ve Flandres tepelerini işgal etmek suretile ikiye ayırmak için çalışan bu iki müstahkem mevki başlıca İngiliz kıtaatı tarafından müdafaa edilmektedir. Mezkûr tepeler, Causse dağıları ismini taşıyan 100 metre kadar irtifaında tepeliklerden ibaret ki, civarın dümdüz muntakalarında ve büyük Flamand ovasında kuvvetli mevziler teşkil etmektedirler. Bu tepelerin işgali, Almanlara, Lille bölgesine deniz arasındaki geçidi sıkıca kapamak imkânını bahşeder.

İngiliz Kralının kuzeni cepheye öldü
Londra, 30 (A.A.) — Kral George, un kuzeni Fredrick Cambridge'in cepheye öldüğü bugün Londrada haber alınmıştır.

Lard Gortun orduları

Londra, 30 (A.A.) — Askerî mahafî, Belçika ordusunun teslim olmasının şimal ordularını yarı kuvvetlerinden mahrum etmiş olduğunu beyan etmektedirler.

Fransız - İngiliz kuvvetlerinin vaziyetleri çok naziktir. Çünkü Belçika ordusunun teslimi yüzünden açılmış olan gedikte Almanların tazyiki şiddetlenmiştir. Almanların başlıca faaliyetleri Cassel ve Mont-Kemel istikametinde inkişaf etmektedir.

Lille, Roubaix ve Tourcoing şehirleri ciddi bir muhataraya maruzdur.

General Brillaux'un kumandası

(Devamı sayfa 5, sütun 1 de)

Son Muharebelerde

ACABA Alman Ordusu Hata Mı Etmiş?

Yazan: General Ali İhsan SÂBİS

Bazı mütaalelara rastgeliyoruz: Bunlardan biri, Alman ordusu Belçika'da Meuse meydan muharebesini kazandıktan sonra çekilen müttfik ordularına karşı müdafaa kalarak kısmi küllisi ile cenuba dönmeli ve Sedan taraflarında açılmış olan gedikten geçip Maginot hattı gerisindeki Fransız ordularını kısmi küllisine kat'î bir darbe vurmak üzere ona doğru hareket etmeliymiş...

Digeri de Fransız cephesinde hasıl olan gedikten geçen Almanlar, Oise ve Aisne nehirleri arasında Paris'e doğru giderken, sonradan bu istikameti bırakarak garbe tevccüh etmişler; Fransızların (Rethel-Laon-Lafere) hattında bir cephe, bir müdafaa hattı tesisine imkân vermişler ve Paris'i zaptedememişler...

Bu iki mütaaleanın ikisi de vaziyete uygun ve doğru değildir.

Birinci mütaaleayı tedkik edelim: Maginot tahkimat manzumesine cepheden taarruz bir çlgünlük olacağından bu hatıyı ne Almanlar ve ne de Siegfried tahkimatına karşı Fransızlar yapmadılar. Almanlar, müttfik ordularla serbestçe dövüşebilmek için Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'tan geçerek Müttfik ordulara taarruzu tercih ettiler. Hudutları geçen Alman orduları, düşman orduları kısmi küllisine nerede tesadüf edeceklerini bilmiyorlardı. Yıldırım sür'atle hareket ederek Belçika, Hollanda tahkimat hatlarını ve kalelerini süratle geçmek ve bu orduların mukavemeti kalmakları halinde onları parça parça ezmek, Fransız ve İngiliz takviye kıtaları gelmeden Belçika ve Hollanda ordularının harpten hariç kılma icabıydı.

Almanlar bu düşüncüyle hareket ederken (Anvers-Namur-Meuse nehri boyu) hattında Müttfik ordular grupları karsılarına çıktı. Bu suretle Almanların istedikleri şey oldu: Fransız ve İngiliz orduların aylardanberi tahkim ettikleri ve hazırladıkları mevzilerden dışarı çıkarak Belçika saharlarında Almanlara bir sahra harbi yapmaya göze almışlardı. Bu yeni durum karşısında Almanlar yeni bir karar verdiler: Namur şimalinde bulunan, ekseriyeti Belçikalılarla İngilizlerden mürekkep orduyu cenuptakilerden ayırıp şimal atarak imha edecek surette taarruz etmek; keza Namur cenubunda Meuse boyunda bulunan ve ekseriyeti Belçikalılarla Fransızlardan mürekkep diğer orduyu da yine cenup cenahlarını ihata edecek daha cenuptaki Fransız ordularından ayırıp onu da şimale atarak Fransa'ya çekilmekten menetmek; her iki düşman grupunu mümkün olursa ayrı ayrı sarıp imha etmek, olmazsa Alman kuvvetleriyle şimal denizi arasında sıkıştırıp ezmek; bu esnada daha cenuptaki Fransız ordularına karşı bu hareketlerin sol yanını müdafaa ve temin etmek. Bu müdafaa ve temin vazifesini de yine taarruzi bir surette ifa etmek; yani (Montmedy-Sedan-Mezieres) hattındaki Fransız kuvvetlerine de taarruz ederek hem şimaldeki Alman ordularının sol yanını temin etmek ve hem bu taraflardaki Fransız kuvvetlerinin Belçika'daki müttfik ordulara yardımlarına mâni olmak; ve cenuba doğru kat'î darbe için taarruz edildigi zamanı vermek... Bu karar, çok doğru bir karardı.

Almanlar, Meuse meydan muharebesinde bu kararı pek güzel tatbik ettiler; (Namur-Mezieres) hattındaki müttfik ordunun sağ cenahını ihata ederek onu cenuba ve hattı garbe çekilmekten men ile Sambre nehri gerisine çekilme mecbur ettiler. Bu esnada, diğer Alman kuvvetleri (Montmedy-Sedan-Mezieres) hattına taarruz ederlerken bu cihetteki Fransız kuvvetlerinin zayıf bulunmaları ve Sedan civarındaki köprüleri tahrir etmemiş olmaları hasebile bu tarafta memnûn fevkinde bir gedik, boşluk hasıl oldu. Bu gedikten süratle istifade eden Alman makinelî kuvvetleriyle zırlı fırkalarının karşısında bazı Fransız kıtalarında panik husule gelmiş. İşte bu panikten ve bu taraftaki Fransız kuvvetlerinin zayıf olmasından istifade ederek Alman ordusu kısmi küllisinin bu boşluktan cenuba doğru geçmesi Maginot tahkimat manzumesi gerisindeki Fransız ana kuvvetlerine taarruz edilmesi dahi muvafık olurmuş...

Bu düşünce, yabana atılacak boş bir mütaalea değildir; fakat vaziyete de uygun değildir. Ancak, Meuse meydan muharebesinde fazla müdafaa etmeyer, tamamille perişan olmadan geri çekilen Müttfik ordular grupları bulunmasaydı, bunu tatbik imkânı vardı. Ciddi bir surette sarılsalardan geri çekilen düşmanı şiddetle takip edip bu esnada hırpalamak ve mütemadiyen malzeme

vesaire terkine mecbur etmek, cenuba, Fransa'ya doğru çekilmekten men ile onu Şimal Denizine doğru sıkıştırıp ihtiyaçlarını kolaylıkla ikmale meydan vermeden, müsait olmayan bir vaziyette tekrar muharebeye veya teslim olma-ya icbar etmek, en mühim hedefti. Eğer Alman orduları çok faik kuvvet ve adette olsaydılar, hem garbe doğru şiddetli takip ve imha muharebesi yapmak ve hem cenuba doğru ilerleyerek Maginot gerisindeki Fransız asıl kuvvetleriyle kat'î muharebeler icra etmek mümkün olsaydı, o zaman bu tarzda hareket caiz ve faydalı olurdu. Cenuba doğru hareket esnasında Alman orduları pek mühim ve ciddi mâniler karşısında kalaraklardı. Sedan cenubunda bir veya bir kaç Fransız fırkasının panik yapmış olması, o taraflarda başka hiç bir kuvvet ve mania rastgelinmeyeceğine delâlet etmez. Bu muntaka, dar, karşı çıkacak Fransız ihtiyat kuvvetlerinden başka Verdun, Metz, Nancy, Toul, hattâ Epinal ve saire gibi her tarafa müdafaa müsaait kaleler mevcuttur. Bundan başka cenuba ilerleyecek Alman ordusunun sağ yanı da Paris taraflarından gelecek Fransız ve İngiliz kuvvetlerine karşı açıktır. Daha şimalde Belçika'da geri çekilmiş olan müttfiklerin takviye edilerek mukabil taarruza kalkmaları ihtimali vardır.

Bunun için Almanların kendi cenup cephesinde müdafaa kalarak ve karşılarındaki mühim Fransız kıtalarını tesbit ederek mütebaki büyük kuvvetlerle garbe çekilme olan müttfik ordular grupunu şiddetle takip ve onu Fransa'ya çekilmekten men ile denize doğru sıkıştırarak imha ve esir etmeleri, Almanların namı hesabına daha doğru, daha verimli bir sevkulceys hareketidir.

Şimdi Lille şehri civarında ve cenubunda adeta sarılmış bir vaziyete gelmiş olan Müttfik ordular grupunun bir kaç gün içinde belli olacak âkibeti, bu hareketin neticesini gösterecektir. Ancak bundan sonra Rethel taraflarından yapılacak yeni bir tazyikle imhal değil, imhal edilmiş olan bahis mevzuu hareket, yapılabilir. Acele ile yeniden yapılmış saha tahkimatı ciddi bir mâni değildir.

Paris istikametinde ilerlemek fikrine gelince, bu fikrin hiç bir ilmi mahiyeti yoktur. Sevkulceyste hedef, evvelâ düşman ordularıdır. Bu ordular imha edildikten veya iş göremeyecek bir hale getirildikten sonra mühim şehirlerin, hükûmet merkezlerinin veya şimdifer ukde noktalarının işgali fayda verilebilir. Eğer Paris açık bir şehir olsaydı, eğer Almanların Paris istikametinde bir sergüzeşte atabilecek pek fazla miktarda zırlı fırkaları bulunsaydı, bu fırkaların asıl muharebe meydanlarında zaferin istihali için kendilerine lâzım olan miktardan fazlasını Almanlar, belki Paris istikametinde serseyriyane bir âkibete sevkedebilirlerdi. Şimdi Almanların Amiens ve Abbeville'den geçerek Manş denizi sahillerinde Artois'da yaptıkları akın Flandres meydan muharebesine tesir için, Belçikadaki müttfik orduları grupunun, Fransız ile her türlü iribat ve muvasalasını keserek onların sağ yanını ve arkalarını çevirip kuşatmak için yapılmış ve bu meydan muharebesini ikmal eden hareketlerden ibarettir. Bu hareket bütün ayrı bir akın, veya dağınıklık değildir. Hattâ Fransızlar kendi arzularile Paris'i tahliye ederek, mağlûp olmuş ordularını cenuba çekseker bile, Paris'in düşman tarafından işgali veya zaptı yine bir ehemmiyeti haiz olmaz. Sivil yazarların böyle gülmüş mütaalealarda bulunmaması lüzumu hâlâ takdir edilmiyor. Bir adam, roman veya sair edebî yazılar, şiirler okumakla nasıl romancı, edip veya şair olamazsa, askeri kitaplar, mecmualar okumakla da asker veya askeri tenkitçi olamaz.

Eski Birinci ve Altıncı ordu Kumandanı Ali İhsan Sâbis

Ankarada resim sergisi açıldı
Ankara, 30 (A.A.) — Ankarada bulunan ve memleketimizdeki muhtelif birlik ve teşekküllere mensup sanatkarların senelik haziran resim sergisi vernisajı bugün saat 16 da güzide bir ziyaretçi huzurle Belediyeler Bankası altındaki salonda açılmıştır. Sergide memleketimizde tanınmış sanatkarların 75 eseri teşhir edilmiştir. Sergi bir hazirandan itibaren herkese açık bulundurulacaktır.

GÖRÜŞLER ve DÜŞÜNÜŞLER

Vah.. vah..

Acaba şimdi

Ne yapacaklar?

Dün bütün kariler de tabii bizim beraber gazetelerde okumuşlardır: Yeni otomobil kanunu mucibince dün itibulda muhtelif makamlara ait otomobiller alınmış ve Defterdarlığa teslim edilmiş.

Bir kere, bu otomobillerin hali gözümüzün önüne geldi. Daha dün kadar kemali ihtiyat ve debdebeyle itibul caddelerinde mağrurâne doluşan bu kâşâyeye benzer gerduneler şimdi Defterdarlığın kim bilir yeral bir mahzeninde mi, yoksa bir ağılın mı nasıl küsmüş, büzülmüş bir halden yanyana dizilmişlerdir.

Gazetecilerden biri akıl etse de, daha dünün bu mağrur otomobillerini şimdi boynu bükük ve mazlum bir halde bir köşeye tıkıldıklarının resmini alsan... Böyle bir resim herkes tarafından ne büyük alâka ve ibretle temasa edilmezdi?..

Bu zavallı otomobillerin lisansımızdan alınyacaklarını bilesek meşhur: Mağruru kemal olma ki ardınca zevaca var.

Mısraını okur, kendilerini mütesell etmeğe çalışırdık.

Maamafih, bu mısraın çok derin ve çok hikmetli olan mânâsını otomobiller anlamıyorsa, hiç olmazsa başkalar anlar ya... Eğer sırasını düşürüp araya sokuşturdumuz bu kavli meşhurla birkaç alâkadarın nazarı dikkatini çebedebilirsek o da ne mutlu...

Böyle vakitsiz tekaüde sevk edilmiş olan otomobillerden sonra gözümüzün önüne bir de güne kadar ondan istifade edenlerin hali geldi.

Acaba o zevatı muhtereme de şimdi ne âlemdedirler, ne yapıyorlar?.. Acaba onlar da dünden itibaren bizim gibi yayalar silkinde dahil oldular mı? Bu işdeki güclüğü düşünün bir kere... Her gün kapının önünde ihtisamlı duran, gelene geyene çalım satan, içi kus tüyle döşenmiş, kalın lâstikler üstünde yağ gibi kayan bu otomobillerin bir denbire yokuş oluvermesi kadar insanın gücüne gidecek ne tasavvur edilebilir?

Şimdi bu zevat ta acaba sabahleyin evlerinden çıkınca ilk tramvay istasyonuna gidip kışın buz gibi esen rüzgâra göğüs gerekerek, yazın ateş gibi yakan güneşin altında buram buram terliyerek tıpkı sizin ve bizim gibi dakikalarla bekledikten sonra, tıklım tıklım dolu gelen ilk arabaya itile kâkila binip bin zahmetle mi mahalli maksutlarına gidiyorlar? Eğer böyleyse hallerine hakikaten acınmaz mı?

Oldu olacak, gazete fotoğrafçıları, çalınmaya getirip, bir de bu zevatın tarifi ettiğimiz şekilde resimlerini çekseker, herhalde bu resimler de mazul ve menkûp otomobillerin resminden az alâka uyandırmazdı. Hele iki resim yanyana basılacak olursa...

Maamafih gazetecilerimizin bu in-safsızlığı yapılmıyacaklarından da eminiz. Gazeteciler hayli muziptirler ama, nihayet yeni açılmış yazarların üstüne bir de tuz edecek kadar merhametsiz değildiler.

SELİM SABİT

Holanda ve Belçikadaki Talebimiz Hakkında

Ankara, 30 (A.A.) — Hariciye Vekâleti Holanda ve Belçikadaki Türk talebesi hakkında malûmat almak için icap eden bütün teebbüsleri yapmıştır. Talebemize dair bu güne kadar hiçbir fena haber gelmiş değildir. Belçikada kalkanların veya Fransanın muhtelif şehirlerine dağıtılmış oldukları anlaşılanların isimleri malûmat almır alınmaz neşredilecektir.

Herhangi membaddan gelirse gelsin rivayetlere itibar edilmeyerek resmî haberlere intizar olunması lâzımdır.

Benzin fiyatları

Ankara, 30 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden:

Yeni istihlâk vergileri dolayısıyla benzin fiyatlarına yapılan zamların hesabında bazı yanlışlıklara düşüldüğü anlaşıldığından vaziyetin aşağıda yazılı olduğu veçhile tavihine lüzum görülmüştür.

Mevcut benzinlerin beher kilosuna yalnız beş kuruş istihlâk vergisi zammedilmiştir. Bunun bir litre fiyatına isabet eden miktarı üç kuruş altmış beş santimden ibaret bulunmaktadırlar.

Binaenaleyh, 21 nisandanberi cari olan benzin fiyatlarını, istihlâk resmi tediyesinden dolayı yapılabilecek zam litre başına üç kuruş altmış beş santimi ve mecmuu yirmi beş kelo olan bir çift teneke için yüz yirmi beş kuruşu geçemez.

Bilûmum vilâyetler bu yolda tenvir ve malûmattar edilmişlerdir.

NASIL NEWYORK SAMPİYONU OLDUM ?

- 15 -

Gözümün önüne Eşref Şefiğin sivri çenesi, zeki gözleri geldi

Köşeme döndüğüm zaman Metro-politan Association A. A. U.'nun re-si muhterem aksaçlı Pat Kelly'yi karşımda buldum.

— Güzel bir temasa verdiniz. So-nuna kadar aynı kolaylıkla muvaf-lak olmanızı dilerim.

Diyerek elini uzattı. Bütün bu va-ziyetlere «kolaylık» demek kolaydı. Fakat neye medyundum bu çetin ko-aylığı?

İstanbul soluk renkleri, ince hat-arile gözümün önünde belirdi. Eş-ref Şefik'in sivri çenesini, zeki göz-lerini gördüm.

«— Ringin içine girdiğin vakit ra-tibinde meçhul ve ezici bir kudret görme. Her hareketini, bakışlarını, adalatını mükemmel bir makinenin aksamını tetkik eder gibi anlamaya çalış!»

Demiş olduğunu şimdi gibi hatı-ryorum.

Yalnız boksta değil, herhangi bir spor için ne mühim bir telkindi bu!

Bizim küçük grup pek memnundu. Fakat nedense bu akşam yalnız kal-mak istiyordum. Adile söyleyip oto-mobili aldım ve onlardan ayrıldım. Yolumun üstü olmadığı halde Cen-tral Park'a girdim. Etrafta sessizlik lerindi, sessizliği dinlemek için vu-ran semadan lapa lapa düşen karın yerdeki kara temasını duymak kabil oluyordu.

Gözümü açtım, saate baktım, on.. Bir gayritabiihi vardı odada... Bir-ten şaşladım. Tam karyolamın kar-sındaki koltukta bir çift laciverd göz beni süzüyordu...

— Öyle güzel uyuyordun ki Me-lih. Seni uyandırmaya kıyamadım. Tebrük ederim.. radyoda maçı din-ledim. Gelmiş olsaydım heyecandan mutlak ölürdüm... Ne güzel dövüş-tün... Bütün sa'nın alkıştan inledi... Daha fazla dayanamadım, erkenden geldim. İki saatı seni seyrediyordum.

Uykum hafiftir... Nasıl oldu da duymadım. Tevekkeli değil, rüyam-da hâlâ pataklamakta devam ettiğim zencinin suratı arasına omuzları a-rasından yok oluyor, yerine Betty'nin güzel başı geçiyor. Benim de kollarım gevşeyiveriyordu.

Öğle yemeğimizi 112 nci katta Nev-yorkun «Ot yiyeçiler» lokantasında yiyoruz. Bursalı Newyorkun enteresan yerlerinden biri... Bu lokantada et namına bir lokma bir şey bulmanın imkânı yok... Su bile sebze suyu ile karışık... Her taraf rengârenk yeşil sarmışıklarla örtülü. Dışarıda lapa lapa kar yağıyor. Masamızda Antil adalarından gelme çeşit çeşit yaz meyvaları dolu. Binanın bulunduğu yer kışbakiş yarı Newyorku görü-yor gibi. Aşağıda insanlar karınca-dan küçük... Garip bir kaynaşmadan başka bir şey görünmüyor. En hoş görünen şeyler otomobiller... sağa sola fırlayan kibrit kutuları...

Betty'nin gevezeliği, başka âlem-den bir hayata benzeyen bu manzara vakti ne de çabuk geçiriyor.

Mis Tween'nin mükellef otomobili bizi, benim pansiyona uçuruyor.

Gece Amerikalı dostlar galibiyetim gerefine bir ziyafet çekiyorlar. Ta-bii Jack da yanbaşımdaya... Benden ziyade o büyüleniyor.

Masamızda dört beş tane İstanbul-da yalnız sinemalarda gördüğümüz kızlardan var.

Bir aralık hepsi etrafımı sardılar. Civil civil konuşuyorlar. Kendimi

Boksör Melih

bu halkın içinde çıkarıp yerimde (454 Muhiddin) var telâkki ettim.. kulakları çınlasın... Bu halkın or-tasında kalmak bana değil ona ver-gi bir şey...

Hepsinde Türkiye bir muamma ha-linde... Bütün sualler Türkiye'ye, Türk kızlarına ait... Memleketimizi o kadar merak ediyorlar ki... Türki-ye hakkında bilgileri de hurafe ve esrar perdeleriyle örtülü.

Ne söylesem, ne anlatsam katienin inandıkları yok. Nezaket icabı ina-nyor görünüyorlar amma o kadar.

Her biri ayrı ayrı villasına, evine davet edip duruyor. Jack olmasa hiçbirini reddedecek değilim amma ne yapalım bizim kaçırılma hâdisesin-den sonra izinsiz davet kabul etmeye-ceğime söz vermiş bulunduk.

Adil geç vakit beni kapiya bıraktı. Bizim pansiyoncu madam daha yat-mamıştı.

— Melih.. Sizin yüzünüzden bu a-damlarla başım derde girecek...

— ?...

— Deli kızın biri.. öğledenberi si-zi bekliyor. İki defa kovdum, yine kolayım bulup girdi. Az evvel güç-belâ defettim.

(Devamı var)

Polatlı belediyesi kadrosu

Ankara, 30 (Hususi Muhabirimiz-den Telefonla) — Her gün biraz da-ha inkişaf eden ve nüfusu artan Po-latlı'nın belediye hizmetleri bugünkü teşkilâtla temin edilememektedir. Bundan dolayı belediye, kadrosunu tevsi karar vermiştir. Hazırlanan yeni kadro Dahiliye Vekâletince tet-kik edilmektedir.

Tasviri Efkârın takvimi

31 Mayıs 1940 Cuma			
1359 H. Rebül'ahir 23		1356 R. MAYIS 18	
Gün: 152		Hızır: 26	
Aynı bu geceli sahası			
Vakitler	Ezan	S. D.	Vasat
	S. D.	S. D.	S. D.
Günış (Yarınki)	08 57	4 31	
Öğle	04 38	12 11	
İkindi	08 37	16 11	
Akşam	12 00	19 33	
Yatış	05 59	21 32	
İmsak (Yarınki)	06 42	02 16	

SPOR

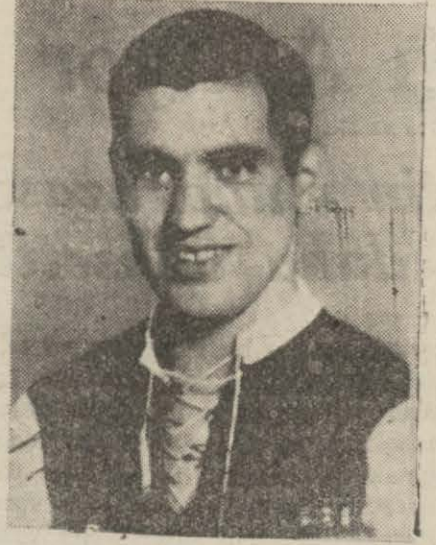
Ankara Takımları Bu Hafta Beşiktaş Ve Vefa İle Karşılaşacak

Ankaranın Gençler Birliği ve Mu-hafızgücü takımları bu hafta şehrimiz-de Vefa ve Beşiktaşla karşılaşacaklar-dır.

Bu iki maçta alacakları neticelerden sonra her iki Ankara takımının kendi aralarında yapacakları bir maç kal-makla beraber, milli kümedeki dere-celeri belli olacaktır. Bu cihetten Genç-ler Birliği ve Muhafızgücünün burada yapacakları maçlar mühimdir.

Vefa ve Beşiktaş bugüne kadar en az maç yapan ve aynı puvana malik olan takımlardır. Bu son deplasman maçından sonra her muntaka klüpler-i nin aralarında yapacakları maçlar kal-mıştır. Ankara takımları ve bilhassa Gençler Birliği takımı bu maçlarda gal-ip geldiği takdirde, ve İstanbul takım-larının aralarında yapacakları maçlar-da zühur edecek ufak bir sürpriz Genç-ler Birliğine tahminen çıkartacak kıy-mettedir.

Beşiktaşlılar bu oyunlarda iyi neti-celer elde edebildikleri ve önündeki mühim maçları kazanmaları uzak bir ihtimal dahi olsa, Siyah - beyazlılar için milli kümede ikincilik ümitleri be-lirecektir. Vefa takımının bu maçlarla beraber, önünde daha çok büyük ma-çlar vardır.

Beşiktaşın Kaptanı Hakkı

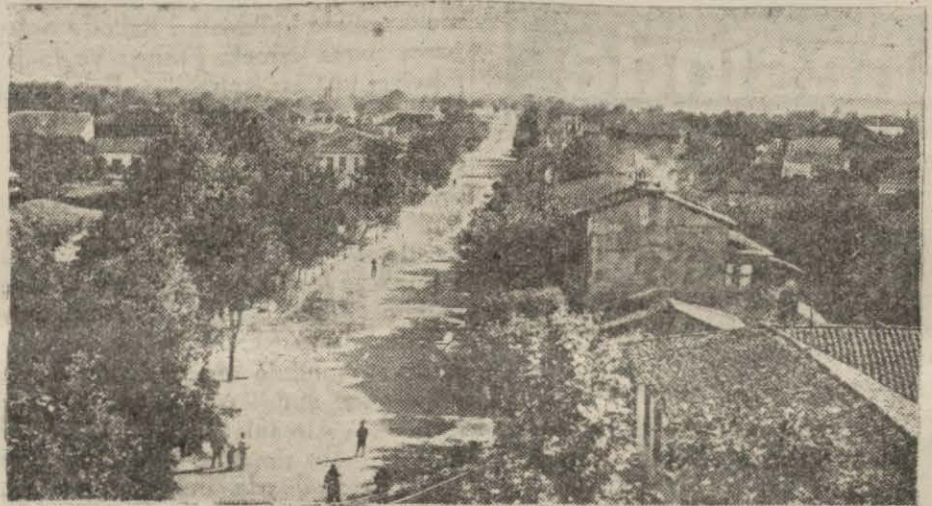
lar olduğu için milli kümede alacağı neticeyi bugünden kestirmek çok güç-tür.

Bununla beraber, cumartesi ve pa-zar günleri yapılacak olan bu maçlar-dan sonra Ankara ve İzmir takımları-nın vaziyetleri aşağı yukarı belli ola-caktır.

S. N.

Yeşil Gönen

Balıkesir Vilâyeti Dahilinde Örnek Olmağa Lâayık Bir Yerdir

Yeşil Gönenin umumî manzarası

9687 kişiyi koynunda barındıran 2300 evli Gönen, elli yıl önce Erdek kazasına bağlı bir nahiye merkezi i-ken bugün Balıkesir vilâyetinin en kalabalık ve en şirin bir kasabası ha-line gelmiştir.

İki nahiye merkezi ve onlara bağlı köylerle birlikte yetmiş küsur köyün-de köy kanunu tatbik edilmekte, iç-timai ve iktisadi bakımlardan bu köylerde eski ile mukayese edilemi-yecek kadar bir ilerleme görülmek-tedir. Geldiği gündünden beri halk ara-sında dolaşan ve ihtiyaçlarla yakın-dan alakadar olan kazanın faal kay-makamı B. Hakkı Güngörün kasaba dahilinde bilhassa bizi komşu kaza-lara bağlayan yolların yapılmasında gösterdiği büyük himmet sayesinde, suyu, elektriği mükemmel olan bu kasaba Balıkesir vilâyeti dahilinde örnek olmağa namzedir.

Gönenlilerin en büyük gelir kay-nağı, bütün, en çok uğraştıkları iş tü-tüncülük ve kozacılıktır. Seneler-den beri Avrupa piyasalarında kendi-ne hususi bir mevki ayırtan tütünü-müzün bu yıl geçmiş yıllardan daha

yüksek bir fiyatla satışı tütüncüle-ri bu yolda daha geniş ve daha et-raflı çalışmaya sevk etmiştir.

Gönende üç yıldır Halkevi başka-nının fahri direktörlüğü ve büyük gayretle devam eden bir hususi or-takul ve üç de ilkokul vardır. Bu-nunla beraber bu mekteplerin tahsil çağındaki yavrularımızı tamamen içi-ne alamadığı sokaklarda oynayan ço-cukların çokluğundan anlaşılmak-tadır.

Belediyenin büyük faaliyetle son asır içaplarına göre inşa edilen mer-kez ilçaları (Eksidere) köyü üze-rindeki Dağ ilcasının terkinde bu lunan kükrüt miktarı şifa hassası

Türkiyede bulunan bütün ilçaların fevkinde olduğu mütehasıs doktor raporları sabittir. Sineması, tiyat-rosu, belli başlı bir eğlence yeri ol-mamakla beraber yazın şehir ki-mi

calarının bahçe gazinosu, kışın her sahada büyük faaliyetle Gönen genç liğini kolları arasına alan Halkevinin okuma salonu bu ihtiyacı karşılamak-tadır.

HARP HATIRALARIM

Yazan: Gı. Ali İhsan Sâbis

(Eski Birinci Ordu Kumandanı) Her hakkı mahfuzdur.

1 Ağustos 1914 te Almanya Rusyaya harp ilân etti

Birinci Kısım — Cihan Harbi

İkinci Fasıl — Cihan harbinin zuhuru ve seferberlik ilânı

— 30 —

Harp hazırlıkları ve seferberliğe da-ha evvel başlanmış ve siyasi münasebetler tamamen gergin bir hale gel-miş olduğu halde harbin patlayacağı pek tahmin edilmiyordu. Japonlar Rusların daha ziyade hazırlanmaları na meydan vermeden (Port Arthur) müstahkem mevki limanında bulu-nan Rus donanmasını gafil avlayıp bir (baskın - surprise) ile imha et-mek veya zayıf bir hale getirmek ve bu suretle deniz hâkimiyetini dera-kap tesis etmek istediler. Taarruzu tasmin ettikleri gece filolarını hare-ket ettirdiler; aynı zamanda Mosko-vadaki Japon elçisine harp ilânı tebliğini gönderdiler; ve Port Arthur'daki Rus filosuna hücum edilecek saati tesbit ederek bu saatten biraz evvel Petersburg hükûmetine harp ilânı tebliğini bildirmesi emrini ver-diler. Aynı tertip Tokyodaki Rus sefirine de yapıldı. Bu suretle harp ilânından bir kaç dakika sonra Port Arthur'daki Rus filosu hücumu du-çar oldu. Japonlar muvaffak olmuş-lardı; çünkü Rus donanması pek ga-fildi; ve hattâ zabıtların birçoğu, hat-tâ Rus amirali geceleyin şehirde zi-yafetlerde, poker masalarında veya hovardalıkta sarhoş geziyorlardı. Fa-kat formalite tamamı. Harp ilânı hasma diplomasi yolu ile tebliğ edilmiş ve onu müteakip kavga başlamıştı.

Harp yapmak güç etmek, boks ve-ya futbol maçı yapmak değildir. Has-ma galebe çalmak için, mübah her vasıtaya baş vurmak lazımdır.

İşte yeni başlayan Umumi Harpte de hiçbir devlet seferberliğini ikmal etmeyi beklemeden ve hattâ bazıları harp ilân etmeden hasımlarına teca-vüz ettiler. Bu meyanda Almanlar da, Belçikalıların seferberliklerini ikmal etmelerine, kalelerini, müstahkem mevkiilerin tamamen harbe hazır bir hale koymalarına vakit bırakmadan hududu tecavüz ile Almanların ileri hareket yollarını tıkiyan Belçika-kalelerine henüz tam seferber bir hale gelmemiş kitalarile taarruza koyul-dular.

Bizde de, esasen Harbiye Nazırı ve Erkânıharbiye Umumiye Reisi olan Enver paşa ile birinci reisi sani Bronzart paşa Almanlarla ittifak et-mek üzere olduğumuzu ve Almanlar-ın yanında er geç harbe gireceğimizi bildiklerinden ve esasen bu ittifak-ı da kendileri hazırlamakta olduk-larından 26 Temmuz 1914 gecesi Av-vusturya ile Sırbistan arasında siyasi münasebetler kesilerek seferberlik ilân edilince, Irak, Hicaz ve Yemen-deki kolordularla firkalar müstesna olmak üzere diğer on kolordumuzda 27 Temmuz 1914 tarihinde (dört haf-talık talim için ikmal efradının celbi ve piyade taburlarında dördüncü bölü-ğün teşkil ve saire için) bir emir verildi. Bu suretle biz de ilk harp hazırlıklarına başladık.

29 Temmuzda birinci ordu müfet-tişliği dahilinde bir müstakil sivri li-vası teşkil emri verildi. 30 Tem-muzda bir seferberlik vukuunda her alayda seferi mevcutlu birer piyade depo taburu teşkil için emir verildi.

1 Ağustos 1914 tarihinde Alman-yanın Rusyaya harp ilân etmesi üze-rine artık bizim mahut ittifak muah-hedesinin tatbik zamanı gelmiş oluy-ordu. 1-2 Ağustos gecesi Yeniköyde Sadrazam ve Hariciye Nazırı Said

Halim Paşanın yalıında toplanan ve Enver Paşa, Cemal Paşa, Talât, Cavit ve Halil Beylerden mürekkep bir kısım Vekiller heyeti hemen va-ziyeti müzakere ile Osmanlı ordusu-nun seferber hale vazına ve aynı zamanda (Umumi Harpte Türkiye'nin bitaraf kalacağına ve buna muharip devletleri riayete mecbur etmek için ordumuzun seferber hale kondugu -nun ilân edilmesine) karar verildi. Ve sabahleyin seferberlik hakkında Padışahın iradesi alındı ve 2 Ağus-tos 1914 tarihile şu emir Harbiye Ne-zaretinden tebliğ olundu:

(Yedinci kolordu ve 21 ve 22 nci firkalar müstesna olarak berrî ve bahri orduyu şahânenin seferberliği ve bilcümle müstahkem mevkiilerin teslihi için iradei seniye şerefsadir olmuştur. Seferberliğin birinci günü Temmuzun yirmi biri olan (eski ta-rih - yeni tarihle 3 Ağustos 1914) pazartesi günüdür; bu emir hemen ve bütün süratle maiyet makamlarına tebliğ olunacaktır.

Imza
Harbiye Nazırı ve Erkânıharbiye Umumiye Reisi
Enver

Aynı zamanda seferberlik müdde-tince örfi idare de ilân olundu. Biz yani Erkânıharbiye Umumiye (Ge-nelkurmayda) bulunanlar bunlara iki Ağustos sabahı vakif olduk. Se-ferberlik ilânı iki türlü olur: Biri muayyen düşmana veya düşmanlara karşı pek muhtemel bir harp için ya-pılır ve bu hal de seferber plânında tasavvur edilmiş olan tecemmu şekillerinden o hale münasip olan va-ziyette tecemmu için de emir verilir. Buna göre seferberliğini ikmal eden kitalar sefer plânı mucibince hudut mntakasında tecemmu etmek üzere harekete başlarlar.

Diğeri, bu defaki vaziyette olduğu gibi, bitaraflık muhafazası maksadi-le, harbe hazırlanılır; ve bu halde seferberlik emrini alan kitalar kendi askerlik mntakaları dahilinde sefer-ber hale geçerek orada emre intizar ederler; bu müddet zarfında talim ve terbiye, tatbikat vesaire ile meş-gul olarak harbe hazırlanırlar. Za-bitler ve kumandanlar, seferi mev-cutta kitalara kumanda etmeğe alı-şırlar. Yürüyüş talimleri yapılarak insanlar ve hayvanlar idmanlaştırılır.

Bizim için tatbik edilecek hâl ve yapılacak iş buydu; ve böyle yapı-lmağa başlandı.

Sırbistan ile Avusturya arasında siyasi münasebetler kesilerek her i-ki arasında ateş başlayınca, her gün çıkan ve İttihad ve Terakki par-tisinin gazetesi olan (Tanin) e bu harp hakkındaki askeri makaleler yaz-mağa başlamıştım.

28 Temmuz 1914 te Avusturyanın harp ilân ettiği gün seri halinde ve (Tetkikat ve Mütaleatı Askeriye) un-vanı altında yazdığım ve ancak ağ-ustosta nesredilen birinci makalem-de (Avusturya - Sırbistan) hududun-daki vaziyeti tahlil ederek şöyle de-miştim:

(Devamı var)

BİR FAKİR KIZIN HİKAYESİ

Edebi Tefrika No. 30

Doktor, Celâl Beyin ertesi günü eve davetti getireceği hakkında-özlerine cevap vermemisti. Bel-ki sofrada bir iki kişi fazla ve-eksik bulunması kendisini alâka-dar etmiyordu.

Behrenin, aile efradı arasındaki bu yabancılık hali çok nazarı dikka-tini celbetmekteydi. Burada hiç kim-senin ne yaptığı belli değildi. Nadi-de Hanım çocuklarla meşgul olma-dığı kadar ev idaresine de bakmı-yor, her şeyi hizmetçilerin eline bırak-mış gibi görünüyordu. Semahatle kocası, apartımanda daha hakim va-ziyette idiler. Bazan Nadide Hanımın verdiği bir emri, Semahat bozar, Se-

mahatin buyurduğu bir işi, annesi yarıda bırakarak hizmetçilere baş-ka bir iş gördürürdü. Hizmetçiler de bu karışık vaziyetten çok müste-kidiler. Doktor da, annesile hemşire-sinin arasında idaresi büsbütün bo-zulmuş olan bu evde tamamille ya-bancı bir vaziyette kalarak hiç bir-seye bakmı-yor, kendi evinde, âdetâ bir otelede yaşıyormuş gibi yaşıyor-du.

Behire, bir hafta geçtiği halde bu aile efradının acayip yaşayışına, gar-ip hallerine bir türlü alışamamıştı. Burada gördüğü her şeyi, tabiatile kendi aile tıyatları, aile görgüleri-ne mukayeseden nefisini menedemi-

yordu. Kendi ailesinin efradı ne ka-dar yekdiğerlerine merbut insanlar-dı, çocuklarla baba ve anaları arasın-da ne büyük bir ahenk ve imtiyaz vardı, bütün aile yekpare bir cisim miş gibi aynı ruhla, aynı duyguyla mütehasıs ve müteharrik idiler, birbirlerini o kadar severler, biribir-lerinin fikirlerini de, hislerini de o kadar iyi benimsemişlerdi, ki bu his ve fikir istikâdine âdetâ bir şiir ka-dar güzelliği vardı.

İşte böyle bir aile içinde yetişip terbiye görmüş olan Behire için dok-tor Hasan Fuadın annesinden, kız kardeşinden başlayarak damadına kadar her birinde gördüğü acıap-hallere alışmak tabii pek güçtü. Genç kız bilhassa günde iki defa sofrada hep birlikte oturmaktan pek sıkıl-maktaydı. Günün sair zamanlarında çocuklarla yalnız kalarak büyük ha-nımı da, kızını da görmediği için ha-linden az çok memnundu. Fakat ye-mek vakitleri ister istemez sofrada buluşuyorlar ve lâakal bir saat süren bu zamanlarda Nadide Hanımın, kı-zı-

nın ve damadının tatsız sözlerini, münasebetsiz münakaşalarını dinlemeğe mecbur oluyordu. Genç kız doktoru da ancak yemeklerde görmekteydi. Behire doktorun ciddi ve düşünceli halini, vazifesine karşı gösterdiği merbutiyeti çok takdir ediyordu. He-le annesile hemşire ve damadının bos lâkırdılarına karışmaması büsbü-tün nazarı dikkatini celbeyliyor, bu kadar kibar ruhlu ve insani düşünceli bir adamın böyle garip adamlar ara-sında yaşamaktan bızır olduğunu tah-min ediyordu. Behire aynı zaman-da doktordan korkmaktaydı. Filhakika doktor bazan derin nazarlı gözlerle genç kıza baktığı zaman, Behire bu bakışlarda böyle hasta mi-zaçlı, renksiz ve mecalsiz gibi görü-nen bir mürebbiyenin çocuklara iyi nezaret edemeyeceği mânasını sez-mekteydi. Filhakika doktor âdetâ na-zarlarile genç kıza «Sizin gibi sıhha-ti yerinde olmayan bir kadının körpe çocuklarla meşgul olması doğru mu-dur?» Demek istiyordu.

Acaba doktor aynı zamanda şimdi-

ki mürebbiyenin böyle celimsiz ol-duğunu gördükçe eski mürebbiye Mis Gladisin sen ve cazibeli simasını, canlı ve ruhlu halini, zarif ve süslü giyinişini mi hatırlıyor da, kendi kendine «O güzel kızın yerine böyle donuk ve hastalıklı bir kızın bu ev-de işi ne?» mi diyordu?

Hizmetçi Saziye'nin rivayetince Mis Gladisin bulunduğu zamanlar sofrâ-da, Semahat ile Celâl Beyin münaka-salarına rağmen zaman daima neseli geç, büyükler de, çocuklar da İngi-liz kızının sakalarına, sen sözlerine gülerlermiş. Hattâ doktor bile bu genç kızın sohbetlerinden hoşlandı-ğını saklamazmış.

Eğer doktor hakikaten İngiliz mü-rebbiyesini beğeniyor idiyse onun sa-vulmasına neden mâni olmamıştı? Çocuklar kendisinini. Mürebbiyenin parasını kendisi veriyordu. O, genç kıza evde alıkoymak istedikten sonra ne validesi, ne hemşiresi buna kari-samazlardı. Ya doktor validesine çok mutlu ve yahut İngiliz mürebbiye-sine de ehemmiyet vermediğinden

dolayı nizamından çıkarılmasına mâni olmamıştı.

Mamaafih yeni mürebbiye de doktor bizzat kendisi intihap etmişti. Vakıa Behireyi daha evvel görme-mişti ve ancak hemşiresi Melâhatın tavsiyesi üzerine çağırılmıştı. Fakat her halde mürebbiye intihabında va-lidesinin arzularına tâbi olmadığına şüphe yoktu. Simdi ise böyle bir mü-rebbiyeye çocuklarını teslim ettiğinden dolayı hiç de memnun olmadı-ğını bakışlarıyla âdetâ sarahaten ih-sas ediyordu.

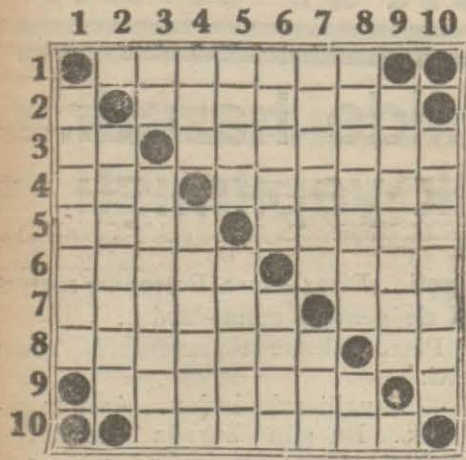
Doktorun belki de hakkı vardı. Gece gündüz çocuklarla beraber ya-sıyacak olan bir mürebbiyenin, sıh-hatli, zinde ve hattâ sen ve şatır ol-maması, elbet Behire gibi biraz çılız, daima düşünceli ve durgun bir ka-dına tercih ederdi. Bu itibarla Behire kendisine bu evde bir darbe gelirse doğrudan doğruya doktordan gelece-ğini hissediyordu. Şu halde asıl düş-manı, kendisinin o kadar taklîd eti-ği ve her halini okadar beğendiği doktordu.

(Devamı var)

Asirol Necati Ağrı, sızıların, nezle, grip, romatizmanın ilâcıdır. Bahçekapı; Salih Necati

Günün Bulmacası

SOLDAN SAĞA:

1 - Müttefik bir millet; 2- Fransızca hükümeti müctemâ; 3- Birli - meritebe; 4- Fransada bir nehir - Bir kadın ismi; 5- Büyük erkek kardeş - Bir cins kumaş; 6- Fransızca küçük kardeş - Avaz; 7- Mânâsı olmayan bir kelime - İnsan; 8- Arap alfabesinde bir harf - Bir şifâ edatı; 9- Vücudu ıslak - bir harf; 10- Şişe kapağı sat.

YUKARIDAN AŞAĞI:

1 - Nöbet yeri; 2- Bir harf - Bir isim; 3- İki harf - Pışmanlık; 4- Hayvan terbiyesi - Bir cins ayakkabı; 5- İngilizlerin bir nazırı - Lâlenin Fransızcası; 6- İki edat - Yalan 7- Senin hükümün - Fransızların bir müstemlekesi; 8- Subaylar - Sporcuların eski selâmı; 9- Hür - Bir harf; 10- Cinsiyet.

Evvelki bulmacanın halli

RADYO

31 Mayıs Cuma

12.30 Program, ve Memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50 Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.), 13.30/14.00 Müzik: Karışık program (Pl.), 18.00 Program, ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Uvertürler, ve Opera Arşaları (Pl.), Müzik: Operet Seçkileri ve hafif şarkılar (Pl.) 19.10 Müzik: Çalanlar: Hakkı Derman, Şerif İleri, Hasan Gür, Hamdi Tokay, 1 - Okuyan: Melek Tokgöz, 1- Uşak Peşrevi, 2- Sadettin Kaynak - Uşak şarkı: (Gördüm seni bir gün), 3- Faize - Uşak şarkı: (Elimde sağır), 4- Rahmi Bey - Suzinak şarkı (Bir sihirli tap), 5- Mustafa Nafiz - Suzinak şarkı: (Sensiz bu sabah), 6- Neyzen Burhan - Suzinak şarkı: (Hayli demdir), 2 - Okuyan: Mahmud Karındaş; 1- Evic Türkü: (Atladım bahçene girdim), 2- Evic Türkü: (Yürüdükçe servi de boyun sallandı), 3- Evic Türkü: (Şahane gözler şahane), 19.45 Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri, 20.00 Müzik: Çalanlar: Fahri Fersan, Cevdet Çağla, Fefik Fersan, Fahri Kopuz, 1 - Okuyan: Necmi Rıza Ahıska, 1- Tamburi Ali Ef. - Bayatı şarkı: (Daim seni ben ararım), 2- Salâhattin Pınar - Bayatı şarkı: (Delisin deli gönlüm), 3- Udi Cemil - Bestenigar şarkı: (İstedin de gönlümü verdim), 2 - Okuyan: Radife Erten; 1- Salâhattin Pınar - Karcıgar şarkı: (Sana gönül verdim), 2- Refik Fezan - Rast şarkı: (Yaktı cihani ateşin), 3- Sadettin Kaynak - Şehnaz şarkı: (Daldı bir ishak), 4- Mustafa Çavuş - Şehnaz şarkı: (Fırsat bulsam yâre varsam), 20.30 Konuşma (Millî kahramanlık menkıbeleri), 20.45 Müzik: Oyun ve Zeybek havaları, Rumeli türkülleri, 21.10 Konuşma: (Bibliyografya), 21.30 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 1- Ziehrer: İl Cavaliere Della Luna operetinden Vals, 2- Tschaiowski: Serenad Opus 48, No. 2 - den: Vals, 3- Bucalossi: Çiribiribin (Petalozza'nın meşhur şarkısı), 4- Caludi: Roman's (Keman ve orkestra için), 5- Jac Grit: Çiçeklerin güzelliği (Vals), 6- Michel: İkinci Küçük Suit, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham-Tahvilât, Kam-biyo-Nutuk Borsası (Fiyat), 22.50 Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30 Yarmiki program ve kapanış.

Hastalıktan yeni kalkanlarla vücutleri zayıf olanlar sür'atle kuvvetlenmeleri ve normal kilolarını bulmaları için her yemekte behemehal ANKARA

YAYLA MAKARNA

FABRİKASININ HALIS İRMİK, SÜT ve TEREYAĞLI MAMULÂTINDAN bulundurmahdılar.

Bütün BAKKALİYE mağazalarında arayınız, bulacaksınız

FOSFARSOL

EN BİRİNCİ

Kan, Kuvvet, İştihâ Şurubudur

Galatasaray pilâvı

Galatasaraylılar Cemiyetinden: Senelik pilâv ziyafetimizi Haziranın ikinci Pazar günü veriyoruz.

Galatasaraylıların davetiyelelerini Galatasarayda eski karakol karşısında Tütüncü çıkamazında Reşit Paşa Hanındaki Cemiyet lokalinden tedarik etmelerini rica ederiz.

Kiralık Mobilyalı Oda

Beyoğlu Anadolu Hanı
14 numaraya müracaat

Kiralık Ev

Beyoğlunun En İşlek Yerinde
3 oda mobilyalı, kalorifer, banyo, havagazi ve her türlü modern konforu haiz bir apartıman müsait fiyatla kiraya verilmektedir. Müracaat Telefon 24365

İzmirde Esad - İhsan

Küçük Sahleboğlu Han
Tasviri Efkar gazetesinin İzmir ve havalisi başyâylığıdır.

BORSA

30 / 5 / 1940 Açılış-Kapanış

Londra	1 Sterlin	5,24
New-York	100 Dolar	165,
Paris	100 Frank	2,9879
Milano	100 Lire	8,38375
Cenevre	100 İsv. Fr.	29,2725
Amsterdam	100 Florin	—
Berlin	100 Rayıgsm.	—
Brüksel	100 Belga	—
Atina	100 Drahmi	0,9975
Sofya	100 Leva	2,015
Prag	100 Çek Kr.	—
Madrid	100 Pegeta	14,455
Varşova	100 Zloti	—
Budapeşte	100 Pengö	30,3775
Bükreş	100 Ley	0,625
Belgrad	100 Dinar	3,97
Yokohama	100 Yen	38,915
Stokholm	100 İsv. Kr.	31,005
100 Ruble	—	—

ESHAM ve TAHVİLÂT

Anadolu Demiryolu 1 2 hisse 84,55
1938 % 5 İkraniyeli 19,
1938 % 5 Hazine tehvili 19,55
Sivas - Erzurum 5

Boğaziçi Lisesi Müdürlüğünden:

İkinci devre birinci ve ikinci sınıfların Askeri kampları 7 haziranda ve üçüncü sınıfın 1 temmuzda başlayacaktır. Kampla alâkalı talebelerin bu tarihlerde mektepte bulunmaları.

İ L Â N

İstanbul Elektrik, tramvay ve tünel işletmeleri umum müdürlüğünden:

Birinci Mevki Tramvay Biletine Zam

(3828) No. lu kanun mucibince 1 haziran 940 tarihinden itibaren yalnız birinci mevkiin uzun mesafe biletine (10) para nakliye vergisi zammedilmek suretile bu biletin 7 kuruş 30 paraya iblâğ edildiği sayın yolculara bildirilir. (4499)

KIZILAY CEMİYETİNDEN:

Çadır Tamircisi Aranıyor

Alâkadarların her gün saat 9-10 arasında Yeni Postane civarında Kızılay hanında satış deposu direktörlüğüne yerlerindeki evrakile birlikte müracaatları ilân olunur.

Türk Hava Kurumu TÜRK KUŞU

B ve C Bröveli talebelerin derhal müracaatları. (4544)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

	Muhammen keşfi	Teminatı	Eksiltme	Eksiltme
	Lira Kr.	Lira Kr.	gün ve saati	şekli
Birinci Şirürji asansörleri	12615 50	946	17/6/940	Pazartesi
Birinci Şirürji Dezenfeksiyon tesisi	1428 76	108	Saat 15	Kapalı zarf
			» »	Açık ek.
			saat 15.30	
1 - Asansör işine girecekler en az 8000, dezenfeksiyon işine girecekler de en az 1000 liralık bu işlere benzer iş yaptıklarına dair ihaleden sekiz gün evvel İstanbul vilâyetinden vesika almaları ve 1940 Ticaret Odası kâğıtlarını getirmeleri.				
2 - Teklif mektubunun ihale günü saat 14 de kadar rektörlüğe verilmemiş olması lâzımdır.				
3 - İki işe ait şartname, keşif, mukavele projesi her gün rektör-lükte görülür. (4493)				

UMUM MÜDÜRLÜK

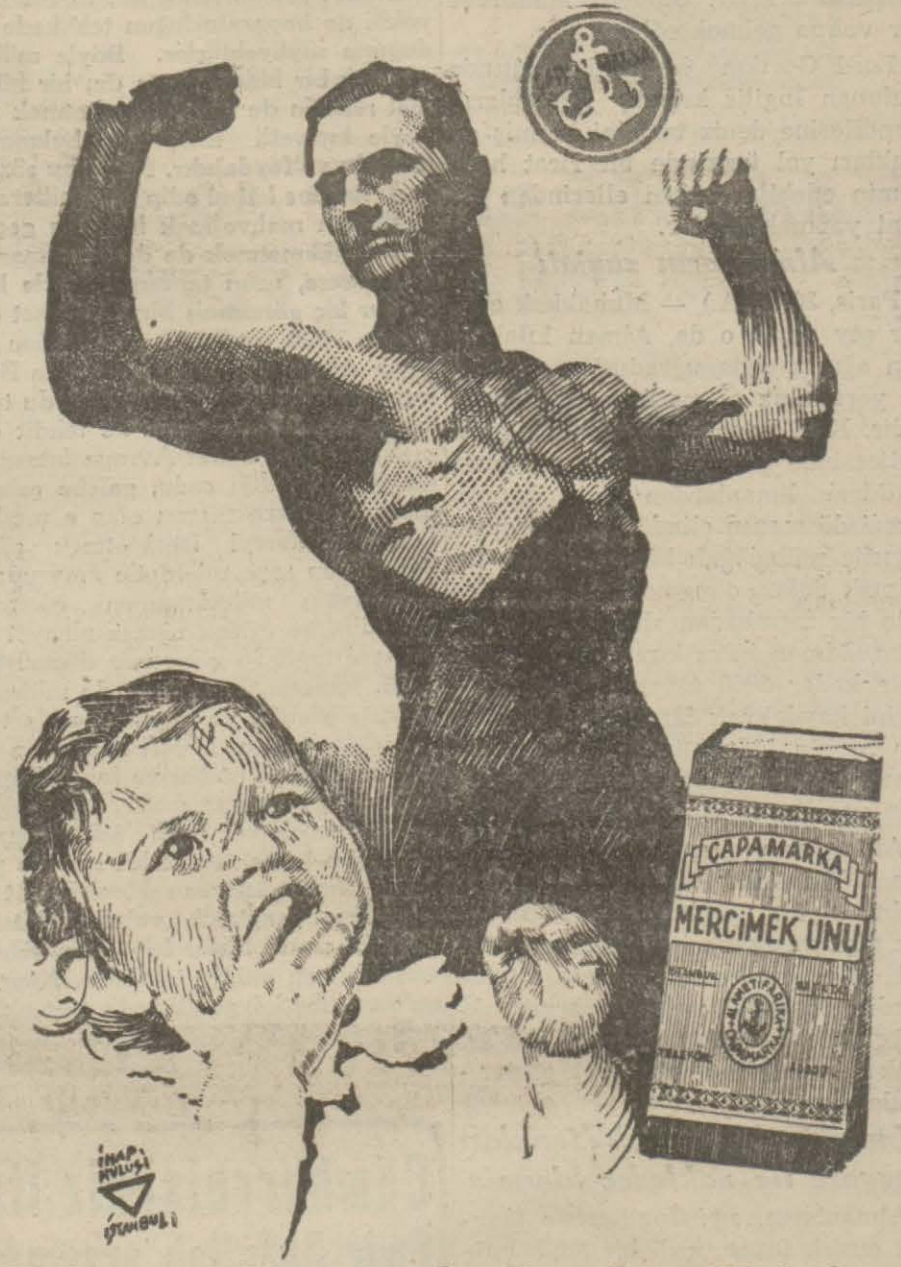
Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

KİRALIK EMLÂK

Semti	Mahallesi	Sokağı	No. su	Cinsi	Aylık kirası Lira.Kr.
Beyoğlu	Kuloğlu	İstiklâl	197	Apartıman	158 34
Beyoğlu	Kuloğlu	Tornacıbaşı	3 cü vakıfhan	3 üncü daire	33 00
Beyoğlu	Kamerhatun	Çatıkkaş	19	Apartıman 2 ncı daire	15 00
Şişli	Meşrutiyet	Ebekız	26/28	Ap. 3 üncü Da.	23 00
Büyükdere		Çayırbaşı	13/23	Han ve müstemlatı	44 00
Kasımpaşa	Camikebir	Camikebir	6-8-10	Ev, dükkân	3 50 1/3 hisse
Kasımpaşa	Bedrettin Havuz kapısı		41	300 arşın arsa	18 00
Pangaltı	Kocatepe	Elmadag	7	Ev	28 50 Sürpagop
Beyoğlu	Hüseyinaga	Yenişehir	5	Ev	10 00 Mülhak
Nişantaşı	Muradiye cami arkası	Şehit Mehmet	64	Ev	17 00 Mülhak
Galata	Sultan Beyazıt	Mumhane kapısı	5/1	Ev	21 00 Vakıf P.
K. Paşa	Nalinci Hacı Hasan	Kulaksız	51/53	Ev	15 00 Vakıf P.

Yukarıda yazılı gayrimenkuller teslimi gününden 31/5/941 günü sonuna kadar kiraya verilecektir. İhalesi 10/6/940 pazartesi günü saat 10 da komisyonda yapılacağından isteklilerin yüzde yedi buçuk pey akçeleriyle birlikte mezkûr gün ve saatte Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü Akarat kalemine müracaatları (4518)

Saf ve Normal Gıda

Pirinçunu-Mercimek - Bezelya - Yulaf ve sair HUBUBAT UNLARI kuvvet kaynağıdır

ÇAPAMARKA MÜSTAHZARATI

M. Nuri ÇAPA Kuruluş tarihi 1915

Emekli, Dul ve Yetimlerin ve Harp Malûllerinin Nazarı Dikkatine

Emlâk ve Eytam Bankasından:

Eski tekaüt kanununa göre maaş alan emekli, dul ve yetim aylıkları na yüzde 25 nisbetinde zam yapılmış ve Hava Kurumu vergisi % 4 de çıkarılmış olduğundan Eylül - T. Sani 940 üç aylıklarına ait vize bordroları Malmüdürlüklerince teahhurla hazırlanabileceğinden maaş sahip lerinin ellerinde bulunan hesap puslalarında:

- 1 - 1 Haziran Cumartesi günü müracaat etme yazılı olanların 7 Haziran cuma günü.
- 2 - 3 Haziran pazartesi günü müracaat etmesi yazılı olanların 8 haziran cumartesi günü.
- 3 - 4 Haziran salı günü müracaat edeceklerin 10 haziran pazartesi günü.
- 4 - 5 Haziran çarşamba günü müracaat edeceklerin 11 haziran salı günü.
- 5 - 6 Haziran perşembe günü müracaat edeceklerin 12 haziran çarşamba günü.
- 6 - 7 Haziran cuma günü müracaat edeceklerin 13 haziran perşembe günü.
- 7 - 8 Haziran cumartesi günü müracaat edeceklerin 14 haziran cuma günü.
- 8 - 10 Haziran pazartesi günü müracaat edeceklerin 15 haziran cumartesi günü.
- 9 - 11 Haziran salı günü müracaat edeceklerin 17 haziran pazartesi günü.
- 10 - 12 haziran çarşamba günü müracaat edeceklerin 18 haziran salı günü.
- 11 - 13 Haziran perşembe günü müracaat edeceklerin 19 haziran çarşamba günü.
- 12 - 14 haziran cuma günü müracaat edeceklerin 20 haziran perşembe günü müracaat etmeleri ve bu tarihlerden evvel hiçbir maaş meale yapılmıyacağı ilân olunur.

Harp Malûllerinin Nazarı dikkatine:

İlk tediye günü olan 7 haziran cuma günü maaşlarını temlik etmek isteyen harp malûllerinin nihayet 3 haziran akşamına kadar maaş cüzdanlarıyla birlikte müracaat ederek isimlerini kaydettirmeleri (4494)

Kuş Tüyü Yastık, Yatak, Yorganları

Dünyada En İyi İstirahat Vasıtasıdır.

Kuş tüyü yastık, yatak, yorganlarını kullananlar buna her zaman takdir ederler. «1» liraya alacağınız bir kuş tüyü yastık bunu ispata kâfidir. Fiyatlarda tenzilat yapılmıştır. Kuş tüyü kumaşlarının her çeşitleri vardır. Fabrika ve satış yeri: Çakmakçılarda Sandalyeciler sokak Kuş Tüyü Fabrikası.

Satılık Motosiklet

T. W. N. marka 937 modeli sepetli bir motosiklet satılıktır. İstiyenlerin tevzi memurumuza müracaatı

Çocuk Hekimi

Dr. Ahmet Akkoyunlu
Taksim, Talimhane Palas No. 4
Hastaları her gün saat 15 den sonra kabul eder. Telefon: 40127

Tasviri Efkar

Nüshası (5) kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 kr.	2700 kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	Yoktur

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmese inide edilmez ve ziyandan mes'uliyet kabul olunmaz.

Sahib ve Negriyat Müdürü: Z. T. EbuZZiya
Basıldığı Yer: MATBAAI EBUZZIYA